

Uniós előírásokhoz is igazodva

Piacok digitalizálása, korszerűsítése

Fotó: Szer Pálosy Piroska

Marosvásárhelyen, a Cuza Vodă utcai napipiac igazgatóságának székhelyén tartott sajtótájékoztató szeptember 7-én Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere és Ujică Valer, a Piacigazgatóság vezetője ismertette a megyeszékhely élelmiszertermékeket forgalmazó piacainak digitalizálási folyamatát. Ugyanakkor tájékoztattak a Hadsereg téri piac jövő tavasszal elkezdődő teljes körű megújításáról, és bemutatták a piac helyére tervezett emeletes épület látványtervét.

Szer Pálosy Piroska

Soós Zoltán polgármester felvezetőjében elmondta, hogy egy modern városnak a hagyományok megőrzése mellett lépést kell tartania a korrallal, ezért döntöttek úgy, hogy a prioritások függvényében korszerűsítik az élelmiszertermékeket forgalmazó piacokat. Ugyanakkor céljuk az östermelők támogatása, termékeik népszerűsítése annak érdekében, hogy minél több egészséges termékkel lássák el a megyeszékhely lakosságát. A kövesdombi és a Gyémánt piac felújítása után a Hadsereg téri piac beruházását tervezik megvalósítani, majd következik a Dacia piac, mivel arról sem feledkeztek meg.

(Folytatás a 17. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Emma festménye

Új és különleges projektet indított az idei évad kezdetén a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. Egy olyan együttműködési folyamatot Csóka Szilárd Zsolt marosvásárhelyi képzőművésszel, amelynek keretében a festőművész készíti el az idei évad során bemutatandó előadások plakátjainak alapjául szolgáló festményeket.

4.

Épített örökségünk

Örményes a legkorábbi ismert adatok szerint a Kán nemzetségbeli László vajda és fiai örökjogú birtoka volt, amelyet cserébe adtak Miklós fia Mykének. 1321-ben I. Károly király a Kácsik nemzetségbeli Mihály fia Péternek adományozta Myke magtalan volta miatt. Kastélyát 1638-ban említik először, de valószínűleg régebbi eredetű.

15.

Nemzetközi címerakadémikus Erdélyből

A Nemzetközi Címerakadémia teljes jogú tagjává választották dr. Szekeres Attila István sepsiszentgyörgyi heraldikust, az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület elnökét, aki 2017 óta levelező tagja volt az akadémiának. Ő az első erdélyi tagja az 1949-ben Párizsban alakult, 1965 óta genfi székhellyel működő nemzetközi intézménynek.

18.

20%
KEDVEZMÉNY
a diákok számára

OPTICA OPTOFARM

Keress fel minket!
0265 212 304
Marosvásárhely, Szászrégen, Szováta

Aktuális Szegregáció és egyéb „butaságok”

Mózes Edith

Az Európa Tanács felügyelete alatt működő nemzeti kisebbségek védelmére szóló keretegyezmény tanácsadó bizottsága (FCNM) minapi jelentésében úgy fogalmazott, hogy a Romániában elismert húsz nemzeti kisebbség nagylelkű pénzügyi támogatásban részesül kultúrája előmozdításához és védelméhez, és biztosított a részvételük a politikai döntéshozó testületekben. Azonban foglalkozni kell még a kisebbségi nyelvhasználat jogának jövőbeni biztosításával kapcsolatos bizonytalansággal, a romákkal szembeni diszkriminációval az oktatásban, valamint a nemzeti kisebbségekkel szemben elkövetett rendőri visszaélések kivizsgálásával és szankcionálásával.

Kitér arra is, hogy a 2022-es népszámlálás adatai a nemzeti kisebbségekhez tartozók számának csökkenését mutatják. A szakértők szerint a visszaesés bizonytalansághoz vezet a kisebbségi nyelvhasználat jogának jövőbeni megvalósítását illetően a közigazgatásban, a bíróságok előtt és a köztérületi jelzések esetében, mivel a nyelvi jogok használatának feltétele, hogy a nemzetiséghez tartozók aránya nem süllyedhet húsz százalék alá az érintett településen.

Megállapítja, hogy bár az illetékes román hatóságok jelentős összegeket fektetnek a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításába, az antiszemitizmus és különösen a cigányellenesség továbbra is felfedezhető. Románia lakosságának túlnyomó része egyéni szinten nem értekel távoltságot a románok és a magyarok között, politikai szinten azonban több esemény is heves vitákat váltott ki a történelem eltérő értelmezéseiről, valamint a zászlók és himnuszok használatáról.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

SZEPTEMBER

8., péntek

A Nap kel
6 óra 50 perckor,
lenyugszik
19 óra 48 perckor.
Az év 251. napja,
hátravan 114 nap.

IDŐJÁRÁS

Többnyire napos

Hőmérséklet:

max. 25 °C

min. 11°C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	29, 41, 44, 4, 11 + 19	NOROC PLUS: 8 6 5 6 1 5
LOTO 40	24, 16, 18, 3, 7, 10	SUPER NOROC: 6 2 6 3 3 2
LOTO 49	37, 18, 27, 20, 31, 26	NOROC: 5 2 2 5 8 6 8

Megyei hírek

700 és 400 éves mérföldkövek

Szeptember 16-án 10 órától a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánián két egyháztörténelmi évfordulóra emlékeznek. 700 éve, 1323-ban említették először írásos dokumentumok az egyházközség plébánosát, és 400 évvel ezelőtt, 1623-ban épült fel a jelenlegi plébánia épülete. Az évfordulós ünnepségen 10.30 órakor dr. Tamás Zsolt-József tart előadást a marosvásárhelyi római katolikus egyházközség történetéről, 11.30 órakor szentmise lesz a plébánián a korábban itt szolgáló lelkészek részvételével, 15 órától dr. Györfi Zalán tart előadást A 400 éves mérföldkő – Nagy Szabó Ferenc, az „első magyar polgárkrónikás” címmel. 15.40 órakor Barabás Kisanna múltidéző tárlatra hívja a résztvevőket.

Női vállalkozók Erdélyben

Szeptember 22–23-án Marosvásárhelyen, a Sapientia EMTE székhelyén második alkalommal tartanak országos találkozót és szakmai napokat, melyek témája a nők képviselete az üzleti világban. A kétnapos rendezvényen a vállalkozói kör, a civil szféra és a tudományos élet képviselői oszthatják meg tapasztalataikat egymással, a megnyitót 22-én 9 órakor lesz. A jelentkezés nyitott, jegyek már kaphatók. Jelentkezni online a bit.ly/3RfbpgT linkre kattintva lehet.

Újra lesz Bikeathon

Szeptember 16-17-én ismét megszervezi a Bikeathon.ms helyi adománygyűjtő sporteseményt a Maros-széki Közösségi Alapítvány, amely a kerékpározás népszerűsítése mellett a közösséget szolgáló projektek támogatását célozza. Három útvonal közül lehet választani: a városi útvonal, a városon kívüli szakasz, vagyis a Bikeathon Wild, valamint a Junior szakasz, amelyre a városközpontban mintegy 500 gyereket várnak. Az előzetes bejelentkezés kötelező, akárcsak a bukósisak viselése. Végül nem marad el a Critical mass kerékpáros felvonulás sem, amely 17-én, vasárnap 15 órakor indul a főtérről.

Orgonakonzert Kibédén

A kibédi református templomban szeptember 10-én, vasárnap a délelőtti 11 órától kezdődő istentiszteletet követően Molnár Tünde orgonaművész szólaltatja meg a nemrégiben felújított Bodor Péter-organát. Műsoron: Bach – Dicsőírók Istent, ti keresztények mindannyian BWV 732, Scheidt – Bergamasca, L. Cl. d' Aquin – A kakukk, Bach – Fantázia és fuga, a-moll BWV 561, J. Bernhard Bach – Chaconne G-dúr, Liszt – Most jertek, áldjuk Öt!

Kölnbe irányította át dortmundi járatait a Wizz Air

Szeptember 24-től kezdődően a Wizz Air légitársaság át irányítja járatait Dortmundból a Köln–Bonn repülőtérre – tették közzé a napokban a hírt a marosvásárhelyi Transilvania reptér közösségi oldalán. Az eddigi információk szerint ideiglenes intézkedésről van szó, a Köln és Dortmund városok közötti távolság kb. 90 km.

*Isten éltesse!

Ma MÁRIA és ADRIENN, holnap ÁDÁM napja.
ÁDÁM: sumer-héber eredetű; jelentése: atyám.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. szeptember 7.

1 EUR	4,9632
1 USD	4,6340
100 HUF	1,2708
1 g ARANY	285,9688

Megjelent a Helikon második augusztusi száma

...benne Wirth Imre *A név kátyú, vaddisznó-dagonya, omladék, szerelem* című prózasorozatának legújabb része, valamint Mărcuțiu-Răcz Dóra vezércikke.

Interjú Pál-Lukács Zsófia közl Várady Szabolcs költővel, műfordítóval, szerkesztővel. Verset közöl továbbá Borsodi L. László, Lőnhárt Melinda, Oláh András, prózát Patak Márta, esszét Bánki Éva és Demeter M. Attila. Luisa Gómez Gascón prózáját Patak Márta fordításában elolvashatják.

A Pavilon 420-ban Bán-Horváth Veronika és Bertalan Tímea versei, valamint Dubán Kitti és Zakariás Cecília rövidprózái olvashatók. Cătălina Stanislav verseit Horváth Benji fordította magyar nyelvre.

A Kinematográfban Papp Attila Zsolt ír a Carbon című moldvai–román–spanyol filmről, a Théátrumban Dimény Patricia fesztiválbeszámolója olvasható a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiváljáról.

Kritikát Soós Amália közl Várady Szabolcs válogatott verseskötetéről, amely a Bookart kiadó gondozásában jelent meg. Fűlszöveget Lakatos-Fleisz Katalin jegyez Papp Endre Cs. Szabó László-monográfiájáról.

Az Amplitúdóban Jakabffy Tamás esszéje olvasható, az Artefaktumban Túros Eszter ír Ferencz S. Apor *Ismerős jelképek* című kiállításáról, amelynek anyagával a jelenlegi lapszámot illusztrálták.

„Jai az ember!”

XXXXV. ÉVFOLYAM
2023. 16. (879.) SZÁM
AUGUSZTUS 25.
ÁRA: 4 LEJ / 1400 FT
BUDAPESTI FOLYÓIRAT
HELYELENK KÉTSZER EGY
HÓNAPBAN KÖLTSÉGHATÉKOS

2023 16

Összeállítások 22
Lapostermek 1, 6–8, 13–16, 19–21. és előszó Ferencz S. Apor *ISMERŐS JELKÉPEK* című kiállításának anyagából illesztettük, amely a közönségnek Csik Mária Galériában volt megtekinthető.

Versékbe menett melandó élet
Interjú Várady Szabolccsal 4

Bánki Éva
Kényszer és szabadság 18

Luisa Gómez Gascón
El-Dzebebl 20

Dubán Kitti kisprózája 14
Cătălina Stanislav versei 15

PAVILON 420

Soós Amália: ...a fal mögött,
no meg az idő mögött... 24

KRITIKA

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja

szeptember 16-án kirándulást szervez Torockóra és Nagyenyedre.

Érdeklődni a 0744-928-299-es telefonon,

feliratkozni az RMDSZ Maros megyei székházában lehet

(Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, I. emelet) hétköznapokon 10-16 óra között.

RENDEZVÉNYEK

Mezőmadarasi falunap

Szeptember 9-én, szombaton falunapot tartanak Mezőmadarason. Délelőtt 10 órától sportrendezvényekre kerül sor, 12 órától tartják az ünnepi megnyitót, majd 13 órától a Kéknefelejcs nótatársulat Jó ebédhez szól a nóta műsora következik. Fellép Miklós Szilvia, Dombi Mónika, Bodó Csaba Loránd és Ábrám Tibor. 15 órától a helyi Árvalányhaj és a meghívott táncsoportok lépnek színpadra. A továbbibban fellép Capătă Delean Monica, 19 órától Dombi Mónika show-ján és Kaly-konzerten szórakozhat a közönség. 21 órától zenél Sikó Attila és zenekara. A falunapot 23 órakor tűzijáték zárja. Szervező a helyi önkormányzat és a Pro Ruris Egyesület.

Hagyományos termékek vására a Vár sétányon

A hétfőn, szeptember 8-10. között ismét termékvásárt tartanak Marosvásárhelyen, a Vár sétányon. Ezek a napok 11-20 óra között több mint 70 termelő és kézműves több száz terméke várja a vásárlókat.

Kukoricnap Sáromberkén

Idén is megünneplik a kukorica napját a Nagyernye községhez tartozó Sáromberkén, az Agroprest farmon. Az esemény szeptember 8-án, pénteken 10 órakor kezdődik.

A romániai magyar adventisták kongresszusa

Szeptember 8-9-én a marosvásárhelyi sportszarnokban lesz a romániai magyar adventisták 3. kongresszusa. Az esemény mottója: Hazavágyom. A kongresszusra Erdélyből és a Partiumból a magyar vagy kétnyelvű gyülekezetekből nagy számban érkeznek résztvevők, jönnek a Vajdaságból, Felvidékről, Kárpátaljáról és több nyugat-európai országból is. A vallásos jellegű esemény megnyitója péntek este 19.30 órakor lesz. Szombaton 9.30, 11.30, valamint 15.30 órai kezdettel lesznek az ünnepélyes istentiszteletek. Az igehirdetések, köszöntések, rövid

felszólalások mellett kórusok és zenekarok szolgálatára is számíthatnak a résztvevők. Erdélyből 24 kórus és énekegyüttes, valamint 17 zenekar jelezte részvételét.

Egyházköri találkozó Jobbágyfalván

Szeptember 16-án 12. alkalommal kerül sor a Marosi Unitárius Egyházkör évenkénti egyházköri találkozására. Az eseménynek a jobbágyfalvi Tündér Ilona Vendégház ad otthont a Marosvásárhely-Bolyai téri Unitárius Egyházközség szervezésében. A találkozó hálaadó istentisztelettel kezdődik délelőtt 11 órától, ünnepi beszédet mond Nagy László lelkész (Bolyai téri egyházközség), ezt követően köszöntőbeszéd hangzanak el, majd kulturális műsorokra kerül sor. A találkozó ideje alatt gyermekszatórba várják a 6-12 éveseket, és az ifjak számára is lesz program. A szeretetvendégségen az egyházközségek által elkészített bográcscs ételeket szolgálják fel. Fazakas Lajos Levente esperes a szervezők nevében az egyházköri egyházközségeinek hívei mellett a Magyar Unitárius Egyház főtisztségviselőit és minden más felekezeti érdeklődőt is szeretettel hív és vár a találkozóra.

Erdélyi táncbáztalálkozó

Szeptember 7–9. között tartják Székelyudvarhelyen az Erdélyi táncbáztalálkozót, amelyet minden évben nagy érdeklődés övez. Idén több mint száz zenész, több mint ezer táncos vesz részt a rendezvényen. Pénteken 16 órától kézművesvásár és borudvar lesz a városi parkban, ugyanitt a Csiporka játszó- és alkotótér kap helyet. 17 órától kezdődik a felvonulás a Márton Áron téren, a Patkónál. 18 órától a városi park színpadán Rendek között, vonók mögött címmel muzsikálnak, 19 órától FolkAktív táncbázas kvíz lesz a Jungle sátorban, 20 órától a művelődési házban a Sapientia EMTE kolozsvári kara táncművészet szakos végzőseinek vizsgálóadása tekinthető meg. 21 órától három helyszínen lesz táncbáz (a Jungle nagyterme, Jungle-sátor, néptáncműhely). Szombaton 18 órától a városi sportszarnokban tartják a gálaműsort, az erdélyi magyar hivatásos néptáncgyűttesek közös előadását. 21 órától táncbáz lesz a már említett három helyszínen.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Három Tenger Kezdeményezés

Görögországgal bővült
a regionális gazdasági együttműködés

Görögországgal bővült ki a közép- és kelet-európai EU-tagállamok regionális együttműködése, a Három Tenger Kezdeményezés (3SI), az uniós tagjelölt Ukrajna és Moldova pedig társult országgá vált – jelentette be a tömörülés bukaresti államfői csúcstalálkozóját záró sajtóértekezleten szerdán a házigazda román államfő.

Klaus Iohannis rámutatott: a 3SI az Ukrajna elleni orosz agresszió körülményeihez igazította kapcsolatát stratégiai szomszédságával, hogy segítse Ukrajna és Moldova európai integrációját. A kezdeményezés egyébként továbbra is a részt vevő államok közlekedési, energetikai és digitális hálózatainak fejlesztését, az észak-déli közlekedési és energetikai folyosók kiépítését, a térség EU-n belüli felzárkózását tartja fő célkitűzéseinek – tette hozzá.

A román államfő kijelentette: a 3SI projektjeit támogató Amerikai Egyesült Államok gazdasági jelenléte a térség biztonságát erősíti. Beszámolt arról, hogy Románia kezdeményezésére a kiberbiztonság ügye is napirendre került és a 3SI országai egy innovációs alap létrehozásáról döntöttek.

Ukrán gabonaexport

A bukaresti csúcson videokapcsolaton keresztül felszólaló Volodimir Zelenszkij ukrán elnök az országa gabonaexportját érintő korlátozások feloldását sürgette, egyrészt arra hivatkozva, hogy az EU-

nak alapelve a szabad piac, másrészt azt hangoztatta, hogy a gabonakivitel nem egyszerűen pénzkérdés, hanem a „túlélést biztosítja az orosz terrorral szemben”.

A 3SI országai segítséget ígértek Ukrajnának, hogy az orosz támadások alatt álló kikötők helyett alternatív útvonalakon exportálhassa gabonáját. A csúcstalálkozót záró sajtóértekezleten Klaus Iohannis kifejtette, hogy Románia biztosítja az ukrán gabona fő kiviteli útvonalát: a háború kezdete óta csaknem 25 millió tonna élelmiszert exportáltak Ukrajnából Románián keresztül.

Elismerte ugyanakkor, hogy az ukrán kikötők elleni támadások „hatalmas problémát” jelentenek. Románia átengedi az ukrán szállítmányokat Románia felségvizein, a Fekete-tengeren keresztül, emellett a vasúti és közúti szállítás javításával segíti az ukrán gabona exportját, hogy „megakadályozzák az éhínség kialakulását”, mivel Ukrajna a világ egyik legfontosabb gabonatermelője – mondta Klaus Iohannis.

A közös sajtótájékoztatót részt vevő Gitanas Nauseda litván elnök arról beszélt, hogy a balti-tengeri és lengyel kikötőkön új, évi 10 millió tonnás kapacitású szállítási tranzitútvonalakat lehetne létrehozni az ukrán gabona számára. Ugyanakkor hozzátette, hogy az élelmiszerválság által fenyegetett országokba irányuló ukrán gabonaexport minden eszközzel támogatott tranzitját külön kell választani az Európai Unió piacán

maradó, az uniós termékekkel versenyző gabona üggyétől.

2025-ben Magyarország lesz a házigazda

Magyarország ad otthont 2025-ben a Három Tenger Kezdeményezés csúcstalálkozójának és üzleti fórumnak – jelentette be Novák Katalin magyar köztársasági elnök szerdán Bukarestben.

Az államfő a Három Tenger Kezdeményezés (3SI) csúcstalálkozóján közölte, hogy az ukrán háború árnyékában is fontos a térség gazdasági együttműködése, emellett üdvözölte a közös nyilatkozatot és annak Ukrajnára vonatkozó megfogalmazásait.

Emlékeztetett arra: az elmúlt évben kétszer is járt Kijevben, és hangsúlyozta, hogy Magyarország kiáll Ukrajna területi integritása mellett, elítéli az orosz agressziót, és legfontosabb célnak a béke elérését tekinti.

A Három Tenger Kezdeményezés (3SI) a gazdasági kapcsolatok, a tágabb régió belüli hatékony összeköttetés elősegítése érdekében jött létre – mutatott rá Novák Katalin.

Az államfő üdvözölte Görögország csatlakozását a 3SI-hez, de ugyanilyen fontosnak tartja a nyugat-balkáni országok felkarolását a kezdeményezésen keresztül. A köztársasági elnök a hat nyugat-balkáni ország felé történő fokozatos nyitást részesítené előnyben, mivel az észak-déli összeköttetés nem ér véget a határainknál – hangsúlyozta.

(Hírösszeállítás)

Forrás: MTI

Újabb sztrájkot hirdettek a Ryanair brüsszeli pilótái

Két hónapon belül negyedszer lépnek sztrájkba szeptember 14-én és 15-én a Ryanair diszkont légitársaság brüsszeli pilótái, magasabb fizetést és jobb munkakörülményeket követelve – közölte a VRT belga hírszolgálat csütörtökön a pilótákat képviselő szakszervezetek bejelentésére hivatkozva.

A szeptember 14-i dátumot nem véletlenül választották ki, mivel a légitársaság részvényeseinek közgyűlését erre a napra tervezték. A pilóták továbbra is azt követelik a légitársaságtól, hogy állítsa vissza fizetésüket a koronavírus-járvány előtti szintre, mivel akkor a vállalat úgy

döntött, hogy 20 százalékkal csökkenti a bérezésüket. A cég azóta ismét nyereséget termel, de a kért intézkedéseket továbbra sem hajtotta végre.

A sztrájk további oka, hogy a Ryanair októberről fel kívánja mondani a valamennyi Belgiumi állomás pilótája munka- és pihenési rendjét garantáló kollektív szerződést, annak ellenére, hogy ez törvényellenes. A szakszervezetek és a Ryanair vezetősége közötti többszöri találkozó ellenére még mindig nem találtak kiutat a patthelyzetből.

A szakszervezetek augusztus közepén nyílt levélben fordultak Alexandre De Croo szövetségi kormányzóhoz és Elio Di Rupo vallon miniszterelnökhöz. El-

ítelték, hogy a Ryanair „nem tartja be a belga szociális és munkaügyi jogszabályokat”, és találkozóra hívták a politikai vezetőket annak érdekében, hogy részletesen tájékoztassák őket a légitársaság visszaéléseiről.

A sztrájk a Ryanair Charleroi-ba és Charleroi-ból induló járatait érinti, de egyelőre nem világos, hogy hány pilóta csatlakozik a sztrájkhoz, és hány járatot kell majd törölni.

A Ryanair vezérigazgatója Michael O’Leary csütörtökön Brüsszelben az Európai Bizottság székhelye előtt kellemtelen fogadtatásban részesült, mivel két környezetvédelmi aktivista tortát nyomott az arcába. (MTI)

Ország – világ

Nincs közvetlen katonai fenyegetés

A védelmi minisztérium elítéli az ukrajnai dunai kikötőkben levő polgári célpontok és infrastruktúra elleni legújabb, csütörtökre virradóra végrehajtott orosz támadásokat, de hangsúlyozza, hogy ezek nem jelentenek közvetlen katonai fenyegetést Románia területére vagy felségvizeire. „Az elektronikus megfigyelőrendszerek és egyéb megfigyelési eszközök révén szerzett információk alapján az orosz támadóeszközök nem jelentettek közvetlen katonai fenyegetést Románia területére vagy felségvizeire” – szögezi le közleményében a védelmi minisztérium. (Agerpres)

Terjed a nyugat-nílusi vírus

Idén június 6-tól szeptember 7-ig 38 igazolt és két valószínűsíthető megbetegedést okozott Romániában a nyugat-nílusi vírus – közölte csütörtökön az Országos Közegészségügyi Intézet (INSP). A tájékoztatás szerint idén eddig hat halálesetet jegyeztek, kettőt Ilfov megyében, egyet-egyet Szatmár, Prahova, Dolj és Szeben megyében. Mivel a nyugat-nílusi lázat okozó vírus szúnyogcsípéssel terjed, elsősorban a szúnyogok ellen kell védekezni. A közegészségügyi intézet szakemberei azt javasolják a lakosságnak, hogy a szúnyogcsípések elkerülése érdekében viseljenek hosszú ujjú blúzt és hosszú szárú nadrágot, használjanak szúnyogriasztó szereket, szereljenek szúnyoghálót az ablakokra, ne tartsanak lakhelyük közelében állott vizet, és gyakran távolítsák el a szemetet lakásuk környékéről. (Agerpres)

Pedagógusbérek a magániskolákban

A magánoktatási rendszerben dolgozók havi 3000 és 9000 lej közötti összegeket keresnek, a legmagasabb fizetéseket a gimnáziumi tanárok kapják – derül ki egy online munkaerő-toborzási platform által összeállított kimutatásból. Az eJobs szerint egy bukaresti magánóvodában dolgozó pedagógus havonta 4000 és 5000 lej között kereshet, míg egy segédpedagógus bére 3000 és 4000 lej közötti. A fizetés felső határai az alkalmazott tapasztalatának és szakképesítésének függvényében változnak. A legmagasabb bérek Bukarestben vannak, míg a kisebb városokban a fővárosi szintnél mintegy 25 százalékkal alacsonyabbak. Idén július óta az állami oktatási rendszer alkalmazottai is magasabb fizetést kapnak a május végi és június eleji sztrájk hatására. A fizetésemelések nettó 760 lej és 1420 lej közöttiek, ami minden kategóriában 25 százalékos emelésnek felel meg. (Agerpres)

Szegregáció és egyéb „butaságok”

(Folytatás az 1. oldalról)

Az RMDSZ állásfoglalásban reagált a jelentésre, amelyben megállapítja, hogy a ténylegesen említi azokat a problémákat, amelyekre a szövetség felhívta a szakértők figyelmét tavaly júniusban és más alkalmakkor, de a dokumentumhoz a kormány is hozzáfüzte kommentárját. Ebben azt állítja, hogy a kollektív jogok szegregációhoz vezetnek, a szegregáció meg konfliktusokhoz.

Az RMDSZ úgy véli, az államnak inkább a felsorolt problémák megoldásával, illetve a törvények betartásával kellene foglalkoznia. Egyben „butaságnak” nevezte a kormány álláspontját.

Kijelenti: „A közösségi identitás megélése nem szegregáció, hanem jogos követelése a romániai magyaroknak. Akárcsak mindaz, amit a jelentés is megállapít, hogy a közigazgatási kódex visszalépést jelent a nyelvi jogok tekintetében, a szóbeli nyelvhasználati jogok gyakorlatba ültetése elmarad, a szimbólumhasználat – például a székely himnusz elnevelése sporteseményeken – korlátozva van. Az úzvölgyi katonatemető ügye, az egyházi ingatlanok, köztük a gyulafehérvári Baththyáneum visszaszolgáltatásának újraindítása mind-mind megoldásra vár!”

Nincs tehát minden rendben ebben, az államelnök és vezető politikusok által a kisebbségek paradicsomának, példaértékűnek nevezett országban. A napirenden levő magyarellenes megnyilvánulások, az anyanyelvi oktatás helyzete, a marosvásárhelyi orvosi egyetem, a katolikus iskola helyzete, az úzvölgyi temető ügye, a szélsőséges magyarellenesség a sportlétfőkön, nem beszélve a többször és több szervezet által benyújtott, majd elfelejtett kisebbségi törvényekről, mind megerősíti az RMDSZ álláspontját.

Szakértő szerint az utóbbi másfél évtizedben a törvény szintjén rögzített kisebbségi nyelvi jogok tekintetében Románia jelentős előrelépést könyvelhet el.

Am a törvény nagylelkűsége nem minden esetben eredményezett a kisebbségi nyelvi helyzetet erősítő intézményes lehetőségeket is. A magyar tannyelvű oktatás autonómiája, a közigazgatási nyelvhasználati jogok éppen ott érvényesülhetnek kevésbé, ahol a magyar nyelv mozgásterét növelni kellene.

Magyar nyelvű ősbemutatót tart szombaton a Tompa Miklós Társulat

Emma életének értelme

A 2023/2024-es új évad első premierjét szeptember 9-én, szombaton tartja a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. A kortárs olasz szerző, Fausto Paravidino Emma életének értelme című darabját Radu Afrim rendezésében 19 órától láthatja a közönség a színház nagyszínházban. Az előadás magyar nyelvű ősbemutató, Török Tamara fordítása kimondottan erre az alkalomra készült, először Romániában kerül színpadra.

Két olasz család története bontakozik ki Fausto Paravidino színházi regényében. Mintha csak egy fotóalbumot lapozgatnánk vagy egy kiállítás képeit nézegetnénk, úgy

elevenednek meg előttünk a múltból egészen a jelenig nyúló élettörténetek, keveredve mindazok kommentárjaival, akik szereplői, ill. felelevenítői az elfeledett, vagy legalábbis elfeledni kívánt eseményeknek. Az ide-oda cikázó anekdoták keresztútjében a viharos sorsú Emma áll. A lány viszontagságainak apropóján anyja, Antoinetta és apja, Giorgio tulajdonképpen elmerengenek a múlt történésein. A „grotteszk nosztalgiából” azonban mindenki ki akarja venni a részét: Antoinetta fiatalkori barátnője, Clara és férje, Giorgio, valamint fiuk, Leone éppúgy, mint Emma testvérei és még a minden lében kanál szomszédasszony, Berta néni is.

Emma élete folyamatosan más-más fénytörésben mutatkozik meg, ahogy maga is pró-

A felvételek a próbán készültek

bál eligazodni a lehetséges változatok között. Miközben kibontakozik előttünk a két család múltja és jelene, egyre pontosabb látéleket kapunk egy „tiltakozó nemzedék” felemelkedéséről és bukásáról. Egy generációról, mely talán a mindenkori Emmák generációja, akik mindenre képesnek hitték magukat (és talán azok is voltak), de végül sikerült elcsúnyulniuk, „megbűdösödniük”, utópiává avasodniuk, és ihlet vagy valódi akarat híján fontosnak hitt tevékenységekben szétforgácsolódniuk. Emmákról, akik szabadnak hitték magukat, de valójában egy sor dogmatikus hagyomány és ideológia foglyai voltak.

Szereplők: Antoinetta, Emma anyja – B. Fülöp Erzsébet; Carlo, Antoinetta férje – Bartha László Zsolt; Marco, Antoinetta és Carlo fia – Rózsa László; Giulia, Marco húga – Kádár Noémi; Emma, Antoinetta és Carlo lánya – Simon Boglárka-Katalin; Berta néni, családjának szomszédja – Berekméri Katalin; Clara, Antoinetta barátnője – Nagy Dorottya; Giorgio, Clara férje – Varga Balázs; Leone, Clara és Giorgio fia – Csiki Szabolcs; Don Mario, plébános – Kovács Botond; Dr. Forli – P. Béres Ildikó; Genziana / Énekes – Renczés Viktória; Ingrid, kortárs képzőművész – Moldován Orsolya; Nello, a szépfű – Ferenczi H.

István; Külföldi aktivista / Énekes – Szabó Fruzsina; Dokumentarista filmes – Németh B. Kristóf. Más szerepek – Adorjáni Nagy Zoltán, Bálint Örs, Csiki Szabolcs, Ferenczi H. István, Fülöp Bea, Kádár Noémi, Kovács Botond, Moldován Orsolya, P. Béres Ildikó, Renczés Viktória, Rigmányi Lehel, Rózsa László, Simon Noémi, Szabó Fruzsina.

Rendező Radu Afrim. Rendezőasszisztens Fülöp Bea. Díszlettervező Kupás Anna. Díszlettervező-asszisztens Huszár Gábor. Jelmeztervező Bajkó Blanka-Aliz. Jelmeztervező-asszisztens Moldován Orsolya. Zeneszerző Boros Csaba. Videó Barabási Ede. Videómapping Trucza Samu. Ügyelő Rigmányi Lehel. Sűgő Simon Noémi.

A 16 éven felülieknek ajánlott előadás román felirattal is követhető.

A mű szerzője, Fausto Paravidino olasz színművész, rendező, drámaíró 1976. június 15-én született Genovában. Első szerzői sikereit 1998-ban érte el a Gabriele és a Due Fratelli című drámaival, a 2005-ben általa rendezett Texas című film a 62. Velencei Filmfesztiválon Pasinetti-díjban részesült. Drámáit francia, német és magyar nyelvre is lefordították.

(A Tompa Miklós Társulat sajtóirodája)

Emma festménye

Interjú Csóka Szilárd Zsolt képzőművésszel

Új és különleges projektet indított az idei évad kezdetén a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. Egy olyan együttműködési folyamatot Csóka Szilárd Zsolt marosvásárhelyi képzőművésszel, amelynek keretében a festőművész készíti el az idei évad során bemutatandó előadások plakátjainak alapjául szolgáló festményeket. A sorozat első darabja meg is született: egy olajfestmény, amely az *Emma életének értelme* című produkció plakátjaként az előadás részét képezi – olyannyira, hogy a szeptember 9-i ősbemutató, valamint az azt követő előadások ideje alatt a színház előcsarnokában kiállítja a társulat. Az alkotóval a festményt eredményező munkafolyamatról beszélgettünk.

– A köztudott és a Tompa Miklós Társulat között elindult együttműködés első produktuma ez a festmény. Hogyan készült az alkotás? Radu Afrim rendezővel együtt döntötték el, hogy mi legyen a kompozíció, vagy volt más inspirációd is?

– A péntek-szombat-vasárnap napjaimat arra áldoztam, hogy a reggeli és a délutáni próbákon részt vettem, ott szoktam meg azt a világot, ami az Emmához kapcsolódik – ebből inspirálódtam, táplálkoztam. És sokat fényképeztem: rengeteg gyorsfotó készült, ezekből állítottam össze a különböző vázlatokat, amelyeket megmutattam Radu Afrimnak – egyik ötletéről a másikra haladtunk, miközben próbáltunk közös nevezőre jutni, hogy ő mit szeretne és én mit szeretnék. A festménnyel kapcsolatos egyik kérése az volt, hogy a háttérben megjelenő olaszos tájkép legyen rajta – eredetileg a kép háttere sötét volt.

– A képeid láttán úgy tűnt, hogy nem jellemző rád ez a fajta háttér.

– Az elmúlt két-három évben nem, de a 2017-es korszakomban volt egy időszakom, amikor ilyenszerű háttérket, tájképeket festettem. Tőlem ez nem idegen dolog.

– A próbafolyamat alatt az előadásból, a

daraból is ihletődöttél, vagy inkább csak annak a vizuális hatásai inspiráltak?

– Mindkettőből. A koncepció alapját a Simon Boglárka-Katalin színművésznő által játszott főszereplő képezte. Mindegyik próba után beállítottuk a fényeket, beöltöztettük, ő modellt állt, ült, feküdt, és fényképeztünk. Ezekből a képekből állt össze végül az a fénykép, amelynek nyomán megfestettem a képet.

– Ha eltekintenénk attól, hogy ez a festmény egy előadás plakátjaként is működik, a te művészetekben el tudnád helyezni ezt a képet?

– Persze, úgy tekintek rá, mintha a saját munkám lenne, a saját folyamatomhoz tartozik. Ugyanakkor megjelennek benne olyan elemek, amelyeket eddig nem használtam a kompozícióimban, de szerintem ez nem annyira zavaró. Hiszen, mint említettem, a rendező kérése volt, hogy tájkép legyen a háttér, illetve megjelenjenek a képen a madarak. Amúgy Tiziano, illetve Giorgione egyik, Vénuusz ábrázoló festménye ihletett.

Csóka Szilárd Zsolt fiatal marosvásárhelyi képzőművész tanulmányait szülővárosában kezdte. A középiskolai képzés befejezése után (2008) Kolozsváron folytatta egyetemi tanulmányait, Erasmus-ösztöndíjasként fél évig spanyolországi tanulmányúton vett részt. Az egyetem alapképzésének (2011) és mesterképzésének (2013) elvégzése után a portréfestészetet vásznon alakuló és az artikuláló tér viszonyával kezdett foglalkozni. Számos művésztelep résztvevője, amelyek keretében a táj, az ember, a tér és az idő – és persze az alkotófolyamat – tradicionális, lokális és kortárs technológiák, médiumok által áthatott globális viszonyait vizsgálta. Így jutott el az említett témák mellett a tényszerűen és objektíven megragadható valóságtól a valóság problémájához. Úgy véli, hogy a festészet, a maga sajátos művészeti eszközeivel, képes reflektálni a technológia által uralt társadalmunkra, a szerves emberi test és a digi-

tális eszközök generálta képek reprezentációira, a kiüresedett, meghasonult, önmagától elidegenedett emberiségre. Alkotói periódusai különböző állomásain folyamatosan tartott

egyéni kiállításokat, illetve csoportos és tematikus tárlatokon is részt vett.

Az interjút készítette: Kaáli Nagy Botond
(A Tompa Miklós Társulat sajtóirodája)

Színés Világ

XX. évf. 36. (875.) szám, 2023. szeptember 8., péntek

VR Experience Zone

Önfeledt játék a virtuális valóságban

Valami újat akartunk nyújtani, olyasmit, aminek bizonyos részeivel az országban máshol nem lehet találkozni, szenvedélyes felhasználóiból lettünk vállalkozók, mesélik a VR Experience Zone vezetői, Vadadi Tekla Anna és Vadadi Nimród Gyula. A testvérpár rácsfol arra a közhiedelemben elterjedt nézőpontra, mely szerint fiatalon nem lehet sikeresen vállalkozni. Az innovatív vállalkozás ötlete abból származik, hogy Nimród mindig is érdeklődéssel követte a virtuális valóság szemüvegek fejlődését, illetve az ezekre fejlesztett játékokat, meséli Vadadi Tekla, aki a tavaly őszi induláskor 20, míg testvére mindössze 15 éves volt.

Nagy-Bodó Szilárd

Vadadi Nimród a *Népújságnak* elmondta, hogy mindig is foglalkoztatta őt a játékok világa. Még a virtuális valóság (VR) szemüvegek és játékok megjelenése előtt,

Vadadi Tekla bevallotta, hogy amikor először kipróbálta a náluk is játszható, hullámvastat imitáló játékot, annak ellenére, hogy tudatában volt annak, hogy amit lát, az csak egy generált kép, nem tudott ellenállni a szem és a test által érzett ingereknek, melyeket a receptorok hamarabb eljuttatnak az agyhoz, mint hogy a felhasználó megmagyarázza magának, hogy az nem is valódi.

Ez is hozzátartozik az immerzióhoz, azaz a belemérüléshez, amit képesek megadni a VR-játékok, pontosabban szinte teljes egészében erre épülnek, emelte ki Vadadi Nimród. Meglátása szerint ez adja meg azt a hatalmas eltérést a sima videójátékokhoz képest, ami egy újabb szintre emeli a játékipart, hisz a játékosok eddig nem tapasztalt módon merülhetnek bele a játékba. Egy szó mint száz, az immerzió az, ami a VR-világot a játékok által új módon tudja a technológiával felkínálni.

Persze, mindehhez elengedhetetlenek a szemüvegek, amelyeknek mára rengeteg variánsa van, az egészen olcsóktól a professzionálisakig. Előbbi az otthoni felhasználást

Vadadi Tekla Anna

Vadadi Nimród Gyula

Fotók: Mariş Cristian Daniel

kisgyermekként számítógépes játékokkal játszott. Aztán megjelentek a csapatjátékok, amelyekben, ahogy a nevük is mutatja, egyszerre több játékos vehetett részt, úgy is, hogy nem tartózkodtak egy helységben, ez pedig megnyitotta a lehetőséget arra, hogy a felhasználók barátokkal, ismerősökkel fedezék fel a játék világát. Ezt követően pedig megérkezett a VR, ami egy új dimenziót nyitott meg. A fiatal cégvezető elmondása szerint egyrészt közelebb hozta azt az univerzumot, amit a játék meg akar teremteni, másrészt segítette is a felhasználókat, hiszen az újabb játékok nagyobb számítógép-teljesítményt igényeltek, így akik valóban magas szinten üzték, ők ezt a hobbit, kénytelenek voltak gyakran hardware-t cserélni, ami nem olcsó mulatság. Ebben segít a VR, ami képes kiváltani a számítógépeket, továbbá egy sokkal jobb, testközelibb élményt tud nyújtani, olyan, mintha a felhasználó valóban ott lenne. Ezzel kapcsolatban

célozza, rövidebb ideig bírja az akkumulátor, és nem lesz olyan az élmény, cserébe sokkal olcsóbb, töredéke egy professzionális szemüveg árának. Egyszeri rövid próba után talán elsőre nem mondja meg a felhasználó, hogy miért is jobb az utóbbi, de az otthoni, úgynevezett közhasználatú szemüvegek egy idő után elkezdnek melegezni, nem bírják sokáig a leadást, ami drasztikusan visszavesz az élményből, magyarázta lapunknak Tekla. Ezt még tovább rontja, hogy ezekben az eszközökben lencsék vannak, ezek minősége is jobb egy professzionális szemüvegben, ami azt jelenti, hogy a két típusú eszköz között a grafika, képmegjelenítés is különböző, fűzte hozzá Nimród.

A lelkes fiatal vállalkozók arra is kitértek, hogy miként lehet szállítani ezeket a szemüvegeket, hiszen ez is nagy odafigyelést igényel, mivel törekeny és precíz elektronikai eszközök. A vállalkozó testvérpár nem érte be annyival, hogy egy helyszínük legyen, kü-

lönöző eseményekre is ellátogatnak, például fesztiválokra, ahol az érdeklődők megtapasztalhatják a VR-élményt. Az idén részt vettek már több eseményen is, például a Vibe Fesztiválon, a Marosvásárhelyi Napokon, a Nyárádszeredai Napokon, a Szászsebesi Napokon, a jövőben pedig más eseményekre is terveznek kilátogatni a teljes felszereléssel. Ennek a szállítását meg kellett oldani, amihez külön konténerre szereztek be a VR Experience Zone-nak. Ezt követően a különböző események ideje alatt ügyelni kellett az eszközökre, hiszen elég egy pár másodperc a napon, hogy az optikájuk megsérüljön, arról nem is beszélve, hogy az ittas embereknek pluszkihívást jelentett, hogy felüljenek a virtuális hullámvastúra, de szerencsére semmi probléma nem volt – mondta el Vadadi Tekla, aki hozzáfűzte, hogy a jövőben kisebb rendezvényekre is elmennek.

A felszerelés nemcsak a szemüvegeket, az autós játékoknál használatos kormányt és pedálokat foglalja magába, van egy olyan szék is, ami Románia-szinten egyedülálló. – Erről azt kell tudni, hogy ez a fajta szimulátorszék csak nálunk próbálható ki, lényegében ötvözte a szimulátorgépnek és a VR-szemüvegnek. Jelen pillanatban hullámvastat szimuláló játékok próbálhatók ki rajta, azonban folyamatosan fejlesztjük ezt is, és nem sokára komoly vezetős játékok is elérhetőek lesznek rajta – mondta el lapunknak Vadadi Nimród. Ha mindez nem lenne elég, a VR Experience Zone-ban lehetőség van csapatjátékok kipróbálására is, valamint 360 fokban, 3 dimenziós filmek megtekintésére. A testvérpár azon az állásponton van, hogy az ilyesfajta élmények mind a kiskorúaknak, mind a felnőtteknek különleges élményt jelenthetnek.

– Aki ellátogat a Shopping Cityben található VR Experience Zone-ba vagy valamilyen eseményen a konténerbe, a higiénia miatt nem kell aggódjon, mert a szemüveget a felhelyezése előtt alaposan fertőtlenítyük, ahogy a felszerelést is. Továbbá egyszer használatos védő arcmaszkokat is használunk, hogy játékosaink a legtisztább környezetben

és a legegészségesebb módon tudják kipróbálni a virtuális valóság élményét – hangsúlyozta Tekla. Az sem kell izguljon, aki még soha nem próbálta ki, hiszen a VR Experience Zone csapata beállítja a szemüveget, elmagyarázza, hogy hogyan működik a kiválasztott játék, hogy mely gombok milyen parancsokat teljesítenek. Amennyiben igény van rá, a játék alatt is útbaigazítást adnak a játékosoknak, valamint az idő lejártáig figyelmeztetik őket, az idő lejártával pedig figyelmesen, előzetes megszólítás és felkészítés után veszik le a szemüveget. Erre azért van szükség, hogy az ügyfelek ne sokk-szerűen, hanem felkészülten térjenek vissza a való világba a virtuálisból, emelte ki Nimród.

Az innovatív vállalkozás igazolja, hogy bármely korban lehet sikeresen céget indítani. Megéri megpróbálni, hiszen csak így indulhatunk el mind személyként, mind közösségként a fejlődés útján. Marosvásárhelyen jelenleg Romániában egyedülálló VR-játéktérrel működik, a közel egyéves tapasztalatok alapján nagy sikerrel. A fiatalok pedig bíznak benne, hogy a technológia szélesebb körben is el fog terjedni, amihez az szükséges, hogy minél több érdeklődő kipróbálja magát a VR világában. – Jelen pillanatban nálunk még nem olyan nagy az érdeklődés iránta, mint nyugatabbra, azonban nagy a potenciál. Célunk, hogy fel tudjuk venni a lépést a fejlődő iparággal, és hogy továbbra is megtartsuk a minőséget, a professzionális szintet, mellyel együtt fejlődünk és növekszünk – összegezte Vadadi Tekla, aki azzal a metaforával élt, hogy a legtöbb embernek van saját autója, és az autózás szerelmesei nem utasítanak vissza egy élményvezetést. Így nem tartanak attól, hogy vállalkozásuk az egykori videokazetta-kölcsönzők vagy az internetkávézók sorsára jut. Innovatív ötlet, innovatív vállalkozás fiataloktól, nem csak fiataloknak, egy olyan példa, amely érzékelteti, hogy van potenciál Marosvásárhelyben és Maros megyében. Sok sikert kívánunk a további fejlődéshez!

A természet kalendáriuma (DLXXXI.)

Kiss Székely Zoltán

Szeptember második hete. Már hűvösek a reggelek. S délben is lehet túrni a nap sugaraival. Mintha csak átmenet nélkül csapna bele a nyári kánikula után a kora őszebe a természet. **Lézengés vasárnap délután** nyár és őszi határán. **Jékely Zoltánnal** épp ilyen szemlélődő sétára hívlak ma, kedves Olvasóm.

*Városmajor, agyonütött vasárnap,
alkony, ezerkilencszázharmincöt;
piros felhőhajóraj kóricálgat
az őszbehajló gesztenyés fölött.*

*Másfél hónap és vége van a nyárnak,
langyos folyóként úszik el a nyár;
poshadt medrében életem csak száll, csak
száll, mint tóban a bolygó békanyál.*

*Lézengek a fasorban, gyanús árnyék,
vasárnapos embertársak között;
egy-egy komoly, hideg szem néha rám néz
s azt kérdi: hozzánk mi közöd?*

*Néha lehull egy cigarettavég,
kutya visít, egy labda elgurul;
egyik padon őszöreg nénikék
ülnek s hallgatnak, mint a nyúl.*

*Kis kincsuiket taszítják dudorászva
s gügyögnek hozzá fiatal anyák;
száját keres egy baka szomjú szája,
s kapirgálja szeretője nyakát.*

*Ezüst bottal, hangtalanul fűtyülve,
emlékein csoszog egy öregúr;
megáll s így szól magához: ide ülj le,
s kis nyögéssel a pad végére hull.*

*Ölik az időt – ki-ki maga módján –
kortársaim, emberek és kutyák,
s én csak állok a nagy út fordulóján,
minthogyha várnék valami csudát.*

*S tudom, hogy ez ma van, ez a vasárnap,
ezerkilencszázharmincöt,
a vén kalóz idő hetykén vadászat
felhőflottáján a fejem fölött;*

*egy macskaugrás s vége van a nyárnak,
mint partról a dagály, eltűnt a nyár –
A fa tövén feltámadásra várhat
az eltiport, öreg szarvasbogár.*

Az én sétálókertem a Somostető: a tölgyelegyes erdő szélén az egykori Polgári Lövölde felé felvezető úton platánsorával, a régi zsidó temetőt bekebelező „lordok háza” kerítésen kívülre szakadt egyetlen szelidgesztenyefájával, a számítógépgyár feletti Rókás-völgy ébredező őszi kikericeivel, a Németkalap felé vezető alsó út Hideg-havas üver nyár végére kiszáradó csapadéktárával. Ahol „Mindegyik fa magában küzd, a következmény pedig az lesz, hogy nagy különbsé-

gek keletkeznek produktivitásukban. Akadnak egyes példányok, amelyek vadul fotoszintetizálnak, és csak úgy bugyog bennük a cukor. Ezáltal erőteljesebben növekednek, jó formában vannak, mégsem élnek különösebben sokáig. Egy fa ugyanis csak annyira lehet jól, amennyire az őt körülvevő erdő is jól van. Ott azonban sok vesztes is áll” – veszem az idézetet **Peter Wohlleben A fák titkos élete** című könyvéből.

Még nyár van, mégis őszi.

*Az égen nyári fényözön;
De minden bokrot megelőzve
A kecskerágó már az ősze
Bíborsapkásan ráköszön.*

*Mintha lombjain csupa kis
Tündéri pöttöm püspök tilne,
S bíbor bíretumban örülne,
Hogy mily szép még meghalni is.*

*Ó, áldott őszi tarkaság!
Szeliden búcsúzkodó lángok!
A néma domboldalban állok,
S nézem a bölcs kis dudva-fát.*

*Igen, igen, vergődni kár.
A szíromtépő vén mohóság
Hiába. Meghaltak a rózsák.
Ébredj békével, drága Nyár!*

*Tán nem találkozom veled
Többé. Mindegy.*

Tóth Árpád 1927-ben halála előtt bő évvel vetette papírra a **Kecskerágó** című versét. Következő év novemberében – tüdőbeteg volt – vette magához az utolsó ostyát.

*A szél megindul,
És ajakamra fű a lombbul
Egy első hervadt levelet.*

*Érintésétől áhítat
Borzong át, mintha áldozónak
Nyújt ajkára az áldozópap
Hívős ostyát. Lement a nap.*

Szeptember 8. **Kisasszony** napja, **Szűz Mária** születésének emléknapja. Már a XI. században számontartott ünnepünk, amelynek a középkorban vigíliája és nyolcada is volt.

A „kisasszony” a magyar népi hitvilágban rendszerint kísérteties lény, népmeséinkben ő az elvarázsolt tündér- vagy királykisasszony – írja **Jankovics Marcell Jelkép-kalendáriumában**. – Valószínűleg ősvallásunk egyik természetfeletti nőalakját nevezték így. **Boldogasszony** és **Kisasszony** mint anya és leánya, vagy ugyanannak a női szellemnek idősebb és fiatalabb énje, felismerhető az obizgor mitológia földanya–esthajnalcsillag-űrnő kettősében.

Ögörög megfelelője **Démétér** és **Koré (Perszeponé)**, a Gabonaanya és a Gabona-

leány. Míg **Nagyboldogasszony** az aratás záróünnep, **Kisasszony** a vetés előkészületeire ad jelt. A két ünnep időpontja és elnevezése egyaránt a gabona földi létének határait jelzi, és azonosítja Máriát a gabona istennőjével (búzaaratás = Mária halála, búza vetése = Mária születése). **Nagyboldogasszonyban** eredetileg **Szent Annát**, **Szűz Mária Kisasszony** „legendás” édesanyját tisztelték elődeink. Ez Mária születésének emléknapját egy másik nevezetes nappal, Mária fogantatásának december 8-i ünnepével kapcsolja össze (szeplőtelen fogantatás), ami további magyarázattal szolgál a Napba öltözött asszony középkorban keletkezett kultuszára és ábrázolásaira.

182 évvel ezelőtt, 1841. szeptember 10-én született **Brassóban Telegdi-Róth Lajos** geológus, a földtani térképezés szakértője. A bécsi **Geologische Reichsanstalt** után a kolozsvári bányagazgatóságon dolgozott. 1870-től a **Földtani Intézet** geológusa, 1883-tól főgeológusa. 1913-ban vonult nyugalomba. 1901-től 1904-ig a **Földtani Társulat** elnöke. Kutatásai közül kiemelkednek a **Krassószőrényi Érchegeységben**, az **Erdélyi-érchegeységben** és az **Erdélyi-medencében** végzett térképészeti munkái. Jelentős eredményeket ért el a magyarországi kőolaj- és kőszénkutató terén, behatóan tanulmányozta a kosdi, zsigódi és recski kőolajterületeket, feltárárukban tevékenyen részt vett. Nevéhez fűződik a nagyalföldi és a dunántúli medencét kitöltő fiatalabb, újharmadkori földtani képződmények számos elemének „**pannoniai**” elnevezése 1879-ből.

*A kertben áll.
Bús. Széteső.
Belepi burján,
mossa eső.*

*A szítaló
lassú cseppek
orrahegyéről
lecsepegnek.*

*Az embereknek
Krisztust adott.
Az emberek közt
elhagyott.*

Mária szobra a kertben. 1934-ben írta volt **Dsida Jenő**. ’38-ban őt is a tbc vitte el.

Szeptember 12. **Mária** nevenapja (festum nominis Beatae Mariae Virginis). **Szent Hieronymus** szerint Mária a zsidóknál annyit tesz, mint **Illuminatrix**, megvilágosító. Mária az asszíroknál **Dominát**, úriasszonyt jelent. Ahogy **Krisztus** Úrnak nevezetik, úgy Mária legnagyobb méltósága, hogy asszonynak hívatattik.

Nyár végi aranylő színek – kosárkányi nyári piros alma

A rómaiaknál a capitoliumi triász: **Jupiter**, **Iuno** és **Minerva** templomának felavatásáról emlékeztek meg szeptember idusán, 13-án. Történelmi emlékünneppnek tűnik első pillantásra – a római patriciusok istenhármasának még az etruszk **Tarquinius Superbus** király építtetett egy háromhajós templomot a Capitoliumon –, ám az ünnep időpontja és a hozzá fűződő szokások „igazi” naptári eseménnyé avatják. Mint **Hahn István** írja, ezen a napon az egész szenátus megjelent a templomban, és nagy közös lakomán megvendégelte a három istent. Ezt a szokást a sikeres betakarításért (aratásért, szüretért) járó hálaadásaként értelmezhetjük, az istenek elé tált fogások nyilván a föld évi ajándékaiból készültek. Ugyanezen alkalommal a szentély falába szöveget vertek, ez az évek számítását szolgálta. Ez a szokás arra vezethető vissza, hogy volt idő, amikor szeptember 1-jével kezdték az évet. A nap azért is jelentőségteljes, mert mindössze 9 nap választja el az őszi nap-éj egyenlőségtől, a római naptárban ennek is jelentősége volt. A nonae például a hónap idusa előtt számontartott 9. nap volt, a novendialis pedig kilencnapos, kilencedik napon végbemenő ünnepet jelölt. (A katolikus ünnepi nyolcad, kilenced fogalmak is innen származnak.)

De szeptember 13. máskülönben különösen szerencsétlen híru nap volt a régi Rómában, ami ellen csak úgy lehetett védekezni, hogy az ember szöveget vert a falba. Nálunk, a Kárpát-medencében főként szeptember utolsó napjának van rossz híre a nép között: ezen a napon nem ajánlatos vetni, mert akkor a vetés zöld marad, és nem érik be.

*Nyár végi aranylő színek,
lángoló erdők szálló fényei,
kiket épp csak megtekintek,
s nem tudlak megérteni*

*– nővéreim, más világok
tündéreinek tekintetűi.
Kik rám néztek, s máris szálltok
mindent látni – elveszteni –*

*melyikötök marad vélem
egyetlen percre, mikor menni kell,
hogy győzelmem – veszteségem
egyszerre érzem én is el:*

*együtt lenni – különváltan;
egyszerre halni és születni meg,
mint temetési lázban
a kigyúlt egek, hús vizek.*

Nyárutó – **Tóth István** 1999-ben íródott versének ihletője a Somostető korai ősze csavarodó koronája fölött kigyúlt felhők képe, s alatta a hűvösödő vizű Maros kékacél öve, ahogy körül fogja a várost. Megérteni nem lehet, csak beleszédülni a látvány nagyszerűségébe.

Ezt kívánva Neked is, kedves Olvasóm, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, **Kisboldogasszony** napján

Kecskerágó – tündéri pöttöm püspökök bíbor bíretumban

Épített örökségünk

Rákóczi Zsigmond kedvenc tartózkodási helye

Mezőörményes nevét Ermenus néven 1321-ben említik először az oklevelek. 1332-ben papja, Pál harminckilenc régi báni dénár pápai tizedet fizetett, 1333-ban tizenöt ezüstdénárt és egy régi báni dénárt, 1334-ben hat garast, hat verecensist, két régi báni dénárt, 1335-ben négy garast.

Nagy-Bodó Tibor

Örményes a legkorábbi ismert adatok szerint a Kán nemzetségbeli László vajda és fiai örökjogú birtoka volt, amelyet cserébe adtak Miklós fia Mykének. 1321-ben I. Károly király a Kácsik nemzetségbeli Mihály fia Péternek adományozta Myke magtalan volta miatt. Kastélyát 1638-ban említik először, de valószínűleg régebbi eredetű. Rákóczi Zsigmond kedvenc tartózkodási helye volt.

A nemesi telek

A két világháború közötti időben Örményes Maros megye rücsi járásához tartozott. A korabeli leltárakban udvarháznak nevezték. Kastély, udvarház, kúria névvel illették a

Lajos pecsétje alatt 1370-ben kelt pátenst. A vádra Katalin férje, Miklós fia Tamás a kolozsmonostori apátság konventjének ügyvédvalló oklevelével válaszolt, amely igazolta, hogy Gyula birtokaiból csak a feleségét jog szerint megillető részt iktatták.

A helyzetet megoldandó, László erdélyi alvajda utasítást adott a kolozsmonostori apátság konventjének, hogy Gyula testvérének, az elhalálozott Petheunak a birtokrészeit, amelybe benne foglaltatott Örményes is, az elárvult fiúknak iktassák.

Az Örményesen 1638-ban, valamint 1721-ben készített leltár szövege a ma is álló kastély három elődjéről tesz említést.

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációban olvasható, hogy Örményesen állt egy sövényből készült tornác udvarház, majd az I. Rákóczi György által épített „...nagy, friss épület, téglából való...” úriház, melyet feleségének, a fejedelemasszonynak Görgénybe való utazásai alkalmával pihenőszállásként tartott fenn.

Az 1721-es leltár szerkesztője az „igen friss” kőépületet járta végig, és leírta a „hosz-

A '60-as években felújított kastély

A kastélyt Bánffy Dénes 1667–1668-ban korszerűsítette és felújította.

Az 1721-ben, Bánffy György megbízásából készült inventárium rögzíti a kastély és a körülötte levő épületek 18. század eleji állapotát.

Egy leírás szerint a falu déli részén, egy nádas tó feletti teraszon helyezkedett el. Kerítés vette körül, amelyen kelet felől fából készült, faragott szárköves, kétészlatú kapu nyílt, felette őrházzal. Az őrház két oldalán a tömlöc és a kolcsárház, valamint egy sövényből font kis darabonház állott.

Ami ma már nem látható

A kastély két épülete az udvar közepén helyezkedett el. A „kőpaloták” épülete, mely minden bizonnyal a ma álló, erőteljes késő barokk átalakítások nyomát magán viselő kastély magjának tekinthető, egy kőalapozású, hosszanti elrendezésű, homlokzatával dél felé néző, emeletes építmény volt.

Az Erdélyi Magyar Elektronikus Könyvtár közlése szerint a homlokzat mentén egy nem sokkal korábban, kőből épített nyitott tornác – filagória – állott, amelynek keleti végében nyílt a bejárat. A földszinten hat, faragott gerendás mennyezetű szoba volt.

Az első helyiség, vagyis a „hosszú palota” falát három, a többiekét egy-egy kőkeretes, lanternás – olajjal átitatott hártya – vagy papírral borított ablak tagolta.

Az emeletre egy kettős, tölgyfa korlátos kőlépcső vezetett fel. Tőle jobboldalt egy téglából épült, faragott kőparkányokkal tagolt, sisaktetővel – „gombos torony” – fedett filagória helyezkedett el.

A kőlépcső tetejéről az első emelet helyiségeit lehetett megközelíteni. Itt összesen hat szoba volt, közöttük pedig egy nagyobb terem helyezkedett el. Az emelet nyílászárói faragott parkányokat kaptak, a szobák egy részét kazettás, festett mennyezet díszítette.

A leírás szerint a nyugati oldalon egy újabb, gerendavázas szerkezetű filagória volt, amelyhez egy egyszerű kialakítású falépcső csatlakozott. Az épület cseréptetőt kapott, alatta többszlatú pince húzódott vakolatlan kőfalakkal.

A contignációs épület története tisztázatlan

A kastély kisebb méretű, zsindelel fedett épülete, az úgynevezett „contignációs” épület feltételezhetően az 1648-ra elkészült épülettel azonos, későbbi története tisztázatlan.

A leltár részletesen leírja azt is, hogy a kastély udvarán található melléképületek nem maradtak meg, a jelenleg a kastély szomszédságában húzódó gabonás később épülhetett, feltételezhetően azonos az 1796-ban felépült kőalapozású, téglafalú gabonással.

Szintén az adatbankban olvasható, hogy a jelenlegi épület homlokzatát a klasszicizáló stílus jellemzi.

A késő barokk elemek egy nagy méretű 18. század végi átalakításról tanúskodnak, ezzel kapcsolatosan azonban nem maradtak fenn források.

Az épület a 19. század elején több alkalommal kisebb felújításon esett át, négy szobáját újraboltozták, többször javították a tetőzetet, a fedélszéket, illetve kicserélték a nyílászárókat.

fejedelmi, fő-, közép- és köznemesi épületegyüttest, mely lakásként volt berendezve. A kúria szó a nemesi telek elnevezése, mely lakó- és gazdasági udvarból veteményes-, gyümölcsöskertből, rendszerint parkban álló lakóházból állt.

Birtokok kálváriája

Mezőörményest 1329-ben I. Károly több birtokkal együtt elcserélte a Hontpázmány nemzetségbeli Pogány Istvánnal. A cserét bizonyító okmány elbeszéli Örményes birtok történetét, amelyből kiderül, hogy az visszaszállt a királyra, hiszen László vajda a király ellen lázadt, és fiai továbbra is hűtlennel álltak kapcsolatban, illetve a királyi javakat pusztították, továbbá Mykének nem voltak örökösai. Az okmány „megfelelnek” az 1321-es adományozásról.

1336-ban a Hontpázmány nemzetségbeli Pogány István elcserélte a birtokot Zyluasi Sumbur fiaival, Gyulával és Petheuval, valamint Gyula unokájával, Pál fia Andrással, olyan területekre, amelyet azok szegénységük miatt sem hasznosítani, sem megőrizni nem tudtak.

Leánynegyedek

1369-ben I. Lajos király engedélyt adott Zyluasi Sumbur fia Gyulának, hogy leánya, Katalin leánynegyedét, amelynek része volt Örményes is, ne pénzben, hanem földben adja ki, mivel a leány birtoktalan emberhez ment férjhez.

1372-ben a tordai közgyűlésen Szentgyörgyi István, Zyluasi Sumbur fia Gyula elárvult unokáinak, Balázsnak és Sandurnak gyámja, megvádolta a fiúk nagynénjét, Katalint, hogy az őt megillető leánynegyednél nagyobb részt foglalt magának.

A vádat alátámasztandó felmutatott egy I.

szű palotát”, mely emeletes volt, deszkás tornáccal, valamint helyiségeit is berendezéste. Ezt az épületet alakították át később, és így jött létre a ma is létező barokk kastély.

Az őrház, a tömlöc és a darabonház

Az udvarház II. Rákóczi György idején tulajdonost váltott, előbb a Barcsai, végül pedig, bonyolult birtokjogi előzmények után, a (losonczi) Bánffy család tulajdonába került.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentumokért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek, a képekért Vetési László református egyházi írónak, szórványlélkésznek és Demján László műemlékvédő építésznek. Összeállításunkat jövő heti lapszámunkban dr. Kálmán Attila tanár, történész információival egészítjük ki.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1066.

Egy magyar közmondást idézünk a fősorokban.

1	IBSEN DRAMÁJA	EURÓPAI ÁLLAM VOLT (RÖV.)	RÓMAI 51 MADRIDI LAP	AZ EGYIK PINCÉR	SZÁMSZERŰ TÉNY
A	ARRA A HELYRE KERÜL, KAPHATÓ			A 7 VEZÉR EGYIKE	Ő
2	ANGYAL-RANG VÉDELMEZ		SZOVJET VADÁSZGÉP V. NEM ISMER BE		
JÓ VICC		ÉVSZAK	KOSSUTH SZÜLETÉSI HELYE	FÉLSZI	OROSZLÁN-NÉV
ADAM TÁRSA		KÖMŰV. KELEMEN (ROMÁN VÁLT.)	ZOKOG		
EGO	KÁBITÓSZER			SZINTÉN NEM	Ő KÖVETKEZIK
ÉTLEN NÉP!	IPARI TANULÓ			SZIBÉRIAI FOLYAM	A LAKÁSOMBAN
ANGOL HELYESLÉS		RÉGIES HANGULATÚ	CIN	SPANYOL AUTÓJEL	VENDEGLŐI LAP
FÖLD-VAGYON				VAN IDEJE	RÁGÓ-DOHÁNY
NEMESGÁZ		ÜZLET	LÓKÖRÖM		AKTÍV LEHET
SZÜL AZ ÁLLAT		TÖRÖK NAGY-ÚR VOLT			EGYESI ÖZÖNLŐ
SZEMÉLY-NÉVMÁS		AKADOZVA BESZÉL			
	PORCIÓ	SZOBA (ANGOL)		RÁÉGETETT BEVONAT	HARAP
CSERMELY	ELEMI PARÁNY	A NULLA PÁRATLAN!		A RÁDIUM VEGYJELE	DÜLEDÉK
NAGYON CSÚNYA BESZÉLŐ			SÉMI NÉP	IGEKÉPZŐ	
		HIVATALI MUNKAHELY BELÁTI!			
L. N. J.	I			METÓDUS	

A PUBLILIUS SYRUS SZENTENCIÁJA
című pályázat nyertesei:

Ozsváth Éva, Marosvásárhely, Predeal utca
Kali József, Marosvásárhely, Építők sétány

A pályázati rejtvény megfejtése:
MÉG A TÖVIS IS KEDVES, HA RÓZSA MELLETT LÁTHATÓ

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések
a szeptember 1-jei számból:

Ikrek: A kedves

Skandi: A gyűrű az emberi vakmerőség alapegysége.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY	SZEPTEMBERI ÉVFORDULÓK (1.)								1	2	3	4	V	5	6	7	8	G	
	9														10				11
12	C	13	14	15	16					17			18						19
20										21									22
23										24			25						26
27										28			29						30
31										32									33
35										36									37
38										39									40
S										41									42
45										46									47
48										49									50
K										L									B
																			Y

VÍZSZINTES: 1. Elmeorvos, kutató, 150 éve született (Károly). 9. Nemcsak ez, hanem... 10. Indián harci trófea. 12. Építész, művészettörténész, egyetemi tanár, 150 éve született (Károly). 17. Becézett nagyapa. 19. Oka-partok! 20. Nevezetes. 21. Villamos busz. 22. Hangtalanul kínos! 23. Kerül, kapható. 24. Üres tér! 25. Falusi apó. 26. Akta. 27. Düledék. 28. Női név (aug. 31.). 30. A rontás istennője. 31. Kis pajta. 32. A hátán hordja a házat. 33. Hülye. 35. Autóbusz kliense. 37. ... Maria (Kolumbusz hajója). 39. Ulrich ..., dán zeneszerző. 40. Igazolatlanul hiányzó. 42. Tolakodva halad. 44. Kígyóhang. 45. Megvásárolható. 47. Népes település. 48. Cuk és ... (Gajdar regénye). 49. Szociáldemokrata politikus, miniszter, 150 éve született (Győző). 50. Pénzügyi szakember, 150 éve született (Alajos).

FÜGGŐLEGES: 1. Magyar, osztrák és olasz autójel. 2. ... Bence (Nyíró J. regénye). 3. Francia divatcég. 4. Buta, okatlan. 5. Felnőttek iskolája. 6. Firka része! 7. A nátrium vegyjele. 8. Zrínyi ... (Rákóczi anyja). 11. Török nyelvész, tanár, 150 éve született (János). 12. Sokszor díjazott sakkmeister, 150 éve született (Rezső). 13. Éles hangon kiált. 14. Mozgó villamosság. 15. ... Land (Verne-hős). 16. ... királya, E. Lalo operája. 18. Le. 21. Ókori hármas fogat. 22. Görög sziget. 24. Vízlágyító szer. 26. Reding ... (tök alsó). 28. Székely is. 29. Lószerszám része. 30. Arrafele! 32. Mirakulum. 33. Tengeri rabló. 34. Magas rangú pap. 36. ... Alda (színész). 38. Fűcsonk. 41. Csatár öröme. 43. Amerikai állam (röv.). 46. Lakatlan! 47. Rag, a -va párja. 48. Angolul megy.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket szeptember 21-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Clive Barker angol író, filmrendező egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beirtunk.

VÍZSZINTES: 1. Cecelég által terjesztett betegség – Verbuval. 7. De – Kínai hossz mérték. 8. Bérkocsi – Földművelő eszköz. 9. Amerikai rockegyüttes – Csűr egynemű hangzó. 11. Titulus – Gaboni, spanyol és belga gépkocsijelzés. 12. Parányi rész – Vadászutya. 14. Tetejére – Gerlefej! 15. Szabó Magda egyik regénye – Unszol, rábeszél. 18. Arab állam – Ki nem állhat, rühell. 19. Szomorkodik – Verseskönyv. 22. Puhafém – Átnyújt. 23. Szorítóeszköz – Pad. 25. Nemzetközi Olimpiai Bizottság, rövidítve – Szörny. 27. Régi súlymérték – Mocsár. 28. Magyar előadóművész (Kovács) – Amely ideig. 30. Fiatalos köszönet – Ház bejárata! 31. Gépszerező szakmunkás – Részleg, szekció.

FÜGGŐLEGES: 1. Patikai asztal – Jelmez, maszk. 2. Lajstrom – Utolsó görög betű. 3. Indíték – Párosan ámit! 4. Szótoldalék – Kacat része! 5. Műt – Éltető elem. 6. Habzsol – Összecseng a vesszor. 10. Varázsló – Gépember. 13. Színlel, tettet – Ceremónia. 16. Ételt felszolgál – Akadályoz. 17. Szándék – Előfizet. 20. Nagyszülő kedvence – Vizenyő. 21. Nyeles rakodóeszköz – Szaladás. 24. Ragadozó tengeri hal – Faragatlan. 26. Széptevés – Szovjet vadászpilóta-gép-márka. 29. Keleti játék – Svéd és osztrák autójelzés.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Piacok digitalizálása, korszerűsítése

(Folytatás az 1. oldalról)

A piacok digitalizálása kapcsán elmondták, hogy az országban Marosvásárhely a harmadik olyan város, ahol az élelmiszerpiacokon korszerűsítették az illetékek beszedését, a kézzel kitöltött nyugtáról áttértek az illetékek táblagépre való bevezetésére és számlaadásra, ami operatív és hatékonyan bizonyul. A piaci asztalokat QR-kóddal is ellátják, amely tartalmazni fogja az árus nevét, lakhelyét, a termék leírását, ez a fejlesztések nyomán akár otthonról is elérhetővé válik majd annak, aki a termékek eredetére kíváncsi. Az öt működő piac adatait egyazon adatbázisban összpontosítják, ami megkönnyíti a pénzügyi nyilvántartást is. Az asztalfoglalási díjért az árusok kész-

pénzzel fizetnek, és a piaci gazdát elmondása szerint az őstermelők napi 12 lejért foglalhatnak egy asztalt, a viszonteladók, kereskedők 14 lejért kell fizessenek. Ezeket az illetékeket két éve nem emelték, bár a bevételekből nagy összegű beruházásnak néznek elébe. A piaci gazdátóság bejárata mellett kihelyezett monitoron látható a szabad, illetve a lefoglalt asztalok száma és helye, ezáltal követhető az illető piac kihasználtsága is. Az öt működő piacon összesen 700 asztal van, az átlagfoglaltságuk 92%-os, kivételt képez az Egyesülés negyedi piac, ahol elenyésző árus vesz igénybe néhány asztalt.

Kérdésünkre megtudtuk, hogy a piaci árusok 80 százaléka kistermelő, a többi viszonteladó, a piacok

digitalizálása pedig 40 ezer lejbe került.

Korszerű épület a Hadsereg téri piacon

Az egykori csütörtöki, majd oroszpiacként is ismert Hadsereg téri piacot teljesen felújítanák, a XXI. századi igényekhez igazítva tervezik a beruházást megvalósítani. Ezáltal az ott évek óta hóban, fagyban, kánikulában árusítók és a vásárlók számára civilizált körülményeket teremtenének. A hozzávetőleg 3.400 négyzetméteres emeletes épület látványtervének bemutatása mellett az önkormányzat előljárója, Soós Zoltán arról tájékoztatott, hogy több zöldvezetettel szeretnék kialakítani az új ingatlan köré, az épületben pedig lehe-

Soós Zoltán polgármester és Ujică Valer piaci gazdát

Fotó: Mariş Cristian Daniel

A Hadsereg téri piac látványterve

Fotó: Mariş Cristian Daniel

tővé válna mindannak a használat, ami egy civilizált bevásárlóközpontra jellemző. A megvalósíthatósági tanulmány elkészült, a beruházás értékéről egyelőre nem akartak nyilatkozni, míg a műszaki mutatók és a végső költségvetés el nem készül. A jelenlegi nyilatkozatok szerint a piaci gazdátóság saját bevételei képeznék a beruházás anyagi forrását, de valószínűsíthető, hogy az önkormányzat helyi költségvetéséből is különítenek el erre a célra.

A környező utcákat felújították, a személyautók számára emeleti parkoló kialakítását azonban nem bírnia meg a helyi költségvetés, így a lehetőségek függvényében alakítanak majd ki parkolóhelyeket.

Az építési munkálatok idejére megoldásokat keresnek annak érdekében, hogy ne lehetetlenítsék el azokat sem, akiknek eddig a piaci asztaloknál való árusítás jelentette a megélhetést. Az új épületben pedig természetesen a jelenlegi árusok mindannyian helyiséget bérelhetnek.

Fesztiválok és a közösségi média

Már itt is elengedhetetlen?

Elengedhetetlen egy esemény, így egy fesztivál esetében is, hogy híreket osszon meg magáról a közösségi médiában, hiszen itt tudjuk megszólítani a célközönségünket, így tudunk eljutni a kívánt embercsoportokhoz, mondta Jenei Deborah digitálistartalom-készítő. Elmondása szerint mind a fesztiválok, mind a magánszemélyek a legjobb oldalukat mutatják a közösségi médiában, mert ezzel tudják megfogni az ismerőseiket, a célközönségüket. Egy közzétett bejegyzés, fénykép kapcsán kiemelt szerepe van a designnak is, az, hogy miként van megkomponálva az adott tartalom, viszont nem is ez a legfontosabb tényező. Deborah elmondása szerint az arcokkal, az emberi arcok megmutatásával lehet elérni a legnagyobb hatást, legyen szó magáncélból működtetett vagy valamilyen eseményt bemutató közösségi médiás oldalról.

Nagy-Bodó Szilárd

A különböző elméletekben mindig felmerül az a kérdés is, hogy milyen idősávban érdemes bejegyzést közzétenni, hogy minél több felhasználóhoz eljusson az információ. Ebben valóban van igazság, viszont azt is be kell látni, hogy ez változik a különféle platformok függvényében, mutatott rá a digitálistartalom-készítő. Véleménye szerint például TikTokra inkább az esti órákban érdemes videókat közzétenni, hiszen akkor az emberek leülnek, és hosszabb időn keresztül tudnak figyelmet fordítani rá. Ugyanakkor a kínai közösségi médiás felület esetében az algoritmus nagyon nagy hatékonysággal tárja a felhasználók elé azokat a videókat, amelyekről úgy gondolja, hogy érdekelheti őket. Tehát nem kizárt, hogy reggel feltöltünk egy videót, és azt este fogja a felhasználó elé tárni a TikTok, tette hozzá Deborah. A Face-

book esetében a legjobbnak számító időszáv a reggeli és az esti, míg az Instagramnál mindegy, hiszen a felület népszerűvé tevő rövid – néhány másodperces – történetek, sztorik napközben is eljutnak az emberekhez. Ezek esetében arra kell figyelni, hogy rövid idő alatt átmenjen az üzenet, a felhívás, ha például egy fesztiválra akarjuk elhívni az ismerőseinket.

Napjainkban már a fesztiválok kenyeré a közösségi média, elsősorban azért, mert ott lehet a leghamarabb és a legkönnyebben elérni a célközönséget, másrészt azzal teljesül ki egy fesztivál, hogy milyen megjelenése van az online térben, hangsúlyozta a szakember. Az online felületeken lehet interakciót folytatni, válaszolni a felmerült kérdésekre, gyorsan eljutni az információhoz, megszólítani a közönséget, például nyereményjátékokkal, ma már ezek nélkül nem tudna megfelelően működni egy rendezvény, tette hozzá.

Így van ez a Seps Tabakó esetében is. A rendezvény fő célközönsége a 14-35 év közöttiek, ezenkívül vannak kisebb korosztálycsoportok is, de a fesztivál bejegyzéseire főként a már említett, viszonylag széles spektrumú korosztály reagál. A Seps Tabakónál is lehet bontani a korosztályt különböző felületekre, így például a TikTok a fiatalokat célozza, az Instagram a vegyes korosztályt, míg a Facebook a 20-30 éveseket, részletezte Deborah.

A digitális tartalomkészítő szerint mindhárom felületre szüksége van egy fesztiválnak ahhoz, hogy elérje a potenciális célközönségét. Sőt a közösségi média arra készítette a szervezőket, hogy akkor is szolgáltatassanak tartalmat, amikor éppen nincs eseményük.

– Erre nagyon jó példa a TikTok, amely 2020-ban, a koronavírus-járvány idején tört a csúcsra, majd a szükségállapot lejártával mindenki visszament a munkahelyére dolgozni, de a rövid videók nézése beépült a köztudatba, így nekünk is válaszolnunk kell erre az igényre – mondta Deborah.

– Erre az a megoldás, hogy a fesztiválok év közben is készítenek tartalmat, amit bizonyos időközönként a felhasználók elé tárnak. Ezek építik a közösségi bázist, a közönséget, így lehet új embereket megszólítani, akik eljöhettek a fesztivál következő kiadására.

Nemcsak a közösségi média fontos, hanem az emberek „ráhangoltatása” is az eseményre. Ezalatt azt

Jenei Deborah

Forrás: Seps Tabakó Fesztivál

kell érteni, hogy egy zenei fesztivál esetében egy Spotify csatorna is fontos, hiszen ezen meg lehet mutatni az előadókat, akik fel fognak lépni az eseményen. Ha a célközönség elkezd hallgatni ezt a lejátszási listát, a fesztivál már ismerni fogja a dalokat, ami egy sokkal felszabadultabb buliélményt nyújt számukra, mondta Deborah, aki maga is énekes a 3AD zenekarban.

– Mindez az esemény előtt. Viszont közvetlenül a rendezvény után is fontos a megfelelő kommunikáció, hiszen azok, akik jelen voltak, ekkor kezdik el nézni ezeket a felületeket. Gyakrabban előfordul, hogy keresik magukat a képeken, amennyiben nem találják, felveszik

a kapcsolatot a szervezőkkel a közösségi médián keresztül. Továbbá a fesztivál életérzését, amit az emberek átéltek, át kell adnunk digitális tartalom formájában – emelte ki Jenei Deborah.

Nagyon fontos, hogy a jó hangulat megmaradjon, hogy mindenki emlékezzen a nyárra, és hogy továbbra is meglegyen a célközönség részéről az érdeklődés, különösen igaz ez a Tabakóra, amely egyben a fesztiválszezont is zárja.

A jövőben pedig további fejlődésre lehet számítani, hiszen a közösségi média és a fesztiválok is fejlődnek, az viszont örökös cél marad, hogy minél közelebb kerüljenek a célközönségükhöz, az emberekhez.

Oppenheimer időszerűsége, Teller Ede emlékezete

Dr. Ábrám Zoltán

Amerikától Magyarorszáig – Marosvásárhelyen is – nagy érdeklődés mellett vetítik Christopher Nolan *Oppenheimer* című filmjét. A Manhattan-terv igazgatójaként Robert Oppenheimer kiemelt szerepet játszott az első nukleáris bomba kifejlesztésében, ezért az „atombomba atyja”-ként emlegetik. Az emberiség történetének egyik legmeghatározóbb pillanata a nevéhez kapcsolódik, amikor 1945. július 16-án hajnalban az új-mexikói sivatagban felrobbantották az első atombombát. Néhány héttel később Hiroshima és Nagaszaki bombázása máig az a két nukleáris fegyverhasználat, ami fegyveres konfliktusban történt. Azóta fokozottabban szembesül az emberiség az önküszítési lehetőséggel, amit a nukleáris fegyverek nyújthatnak egy katonai konfliktus során. Márpedig az Oppenheimer című film éppen a hidegháború mélypontjait idéző orosz atomfegyverek idején készült el. Mondanivalója örök érvényű, időszerűsége vitathatatlan.

Egyébként a film végigköveti Oppenheimer életét. Az általa kifejlesztett atombomba bevetésének döntése már az atombomba fejlesztését végző Manhattan-terv irányításával megbízott Groves tábornok hozzáállásán, végül Truman elnök döntésén múlott. Miután a felvállalt szakmai-tudományos munkát sikeresen elvégezte, a második világháború befejezése után Oppenheimer az atomenergia nemzetközi ellenőrzéséért lobbizott, hogy megakadályozza a nukleáris fegyverek elterjedését, és ellenezte a hidrogénbomba kifejlesztését. Ezért kegyvesztett lett az amerikai kormányzati és katonai vezetők körében, kommunista kapcsolatokkal vádolták meg, és megalázó módon,

igaztalanul kizárták az Atomenergia-bizottság tanácsadói bizottságából. Az ünnepektől tudósoktól politikai üldözött lett, bár később részben rehabilitálták.

A filmdráma egyik kulcsszereplője Teller Ede, aki Oppenheimer tudóskollégája volt a Manhattan-tervben. A filmkockákon jól körvonalazódik, és a „bombatörténetet” végigkíséri az Oppenheimer–Teller ellentétpár. Oppenheimer a saját maga által alkotott atombomba pusztító erejétől megrettenő, az emberiség biztonságát a fegyverkezés korlátozásában kereső tudós, miközben Teller a katonai erő fitogtatásában, a kölcsönös elretentésben, a mindenkori bizalmatlanságban bízó tudós. És bár ketjük hozzáállása és véleménye sokszor párhuzamosnak bizonyult, végül is – mások mellett – nekik köszönhető, hogy az Amerikai Egyesült Államok atommonopóliummá vált.

Miközben az Oppenheimer című filmben végigkövetett jó néhány gondolat időszerűsége felülértékelődik a globalizált ukrán–orosz konfliktus idején, Amerika árnyékában, éppen Teller Edére emlékezzünk, aki 95 évesen, 2003. szeptember 9-én halt meg Kaliforniában. Tudományos nagysága és zsenialitása vitathatatlan, életművének a megítélése ellentmondásos és politikafüggő. Az Amerikai Egyesült Államok elnökeitől minden lehetséges kitüntetés megkapott, beleértve a legrangosabb elismerést, a Szabadság Ermet is.

Teller Ede kiváló számolási és matematikai képessége már gyermekkorában megnyilvánult. Egyetemi tanulmányait a budapesti Műegyetemen, majd a karlsruhei, müncheni és lipcei egyetemeken folytatta. Göttingenben kezdett dolgozni, koppenhágai és londoni megállók után az Amerikai Egyesült Államokban telepedett le vég-

legesen. A harmincas éveiben járó fiatalember ismertségét az alapozta meg, hogy teljes titoktartás és elzártság mellett a Los Alamos-i laboratóriumba került, ahol Oppenheimer vezetésével elkészítették az első atombombát. A hidegháború, az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti fegyverkezési hajszá korában vezető szerepet kapott a hidrogénbomba kutatási programjában, amely egy új termónukleáris kutatólaboratóriumban zajlott Kaliforniában. Aktív részese volt a nyolcvanas évek csillagháborús tervének, a fegyverkezési verseny oly mértékű fokozásának, amelyre a Szovjetunió már képtelennek bizonyult válaszolni a megterhelő kiadások miatt, és felbomlásához a túlméretezett fegyverkezés is nagyban hozzájárult. Amúgy Teller Ede a nukleáris energia békés és biztonságos felhasználásának a híve volt, az atomenergia hasznosítását az emberiség létérdekének tartotta.

Teller Edé tudományos körökben militarista szakembernek tekintették, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy nem kapott Nobel-díjat. De ha figyelembe vesszük, hogy a legrangosabb tudományos díj létrehozója, a dinamitot felfedező, alaposan meggazdagodott Nobel Alfréd fegyvergyáros éppen a nevéhez fűződött „halálgyáros” jelzőt szerette volna feledtetni a róla elnevezett díj megalapításával, akkor elmondhatjuk: Teller Ede méltán nevezhető a nobeli út követőjének. A róla való visszaemlékezést önéletrajzi könyvében megfogalmazott gondolataival zárjuk: „Mélységesen sajnálom azokat a haláleseteket és sérüléseket, amelyek az atombombázásokból következtek. De a legjobb magyarázatom arra, miért nem sajnálom azt, hogy fegyvereken dolgoztam, voltaképpen egy kérdés: mi lett volna, ha ezt nem tesszük?”

Az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület közleménye Nemzetközi címerakadémikus Erdélyből

A Nemzetközi Címertani Akadémia teljes jogú tagjává választották dr. Szekeres Attila István sepsiszentgyörgyi heraldikust, az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület elnökét, aki 2017 óta levelező tagja volt az akadémiának. Ő az első erdélyi tagja az 1949-ben Párizsban alakult, 1965 óta genfi székhellyel működő nemzetközi intézménynek.

A Nemzetközi Címertani Akadémia augusztus 17-én a svédországi Lundban tartotta idei közgyűlését, a választás eredményéről augusztus 21-én értesítette Elizabeth Roads, az akadémia elnöke az érintettet.

Szekeres Attila István tucatnyi országban kéttucatnyi nemzetközi konferencián adott elő, népszerűsítve Sepsiszentgyörgyöt, Háromszéket, Székelyföldet, Erdélyt, mindig erdélyi jelképeket – címereket, zászlókat, pecséteket, pénzérméket – mutatva be tudományos előadásain. Legjelentősebbek a genealógiai és címertani világkongresszusokon való részvételei – 2016-ban Glasgow-ban, 2018-ban a franciaországi Arrasban, 2021-ben Madridban –, a zászlótudományi világkongresszusokon – 2017-ben Londonban és 2022-ben Ljubljanában –, továbbá a Nemzetközi Genealógiai Akadémia tudományos kollokviumán 2019-ben Varsóban, az európai címertani és zászlótudományi konferenciákon – 2014-ben és 2018-ban a lengyelországi Cieszynben –, valamint a nemzetközi pecséttani konferencián 2013-ban Kijevben (az Euromajdan idején), és legutóbb ez év júniusában Vilniusban a nemzetközi genealógiai, címertani és zászlótudományi kollokviumon.

Szekeres Attila István olyan témákkal szerepelt a nemzetközi konferenciákon, mint a székely rendi nemzet címere, az erdélyi rendek címerhasználat, a székelyek zászlóhasználat, a székely rendi nemzet

Szekeres Attila István

Fotó: Kocsis B. János

pecsétje, Erdély címerének útja Magyarország címeréből Románia címerébe, a székelyföldi közigazgatási címerek megváltoztatása Erdélynek Romániához való csatlóását követően, erdélyi történelmi zászlók, a Báthoriak címerhasználat.

Meg kell említenünk, hogy az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület alapító elnöke Szekeres Attila István. Sikeres nemzetközi tevékenységének köszönhetően a szervezetet 2019-ben tagjai közé fogadta a Genealógiai és Heraldikai Világszövetség, 2022-ben a Zászlótudományi Egyesületek Világszövetsége. (Utóbbinak a térségben – Magyarországot, Romániát, Szlovákiát és Szerbiát is beleértve – jelenleg az egyetlen aktív tagja.)

Az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület köszönetét fejezi ki támogatóinak, kiemelten Kovászna Megye Tanácsának és Sepsiszentgyörgy Önkormányzatának, hogy lehetővé tették elnöke nemzetközi konferenciákon való részvételét.

Az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó - információ - 118-932 - általános - 118-800	• Emma vendéglő, hidegtalaj készítése - 0740-083-077 • Prefektúra - 0365/404-664 • RDS-RCS - 0265/266-801 • RDS-RCS - 0365/400-401 • RDS-RCS - 0365/400-404 • Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 • Delgaz Grid - 0265/929 • Delgaz Grid - 0265/200-928 • Delgaz Grid - 0800/800-928
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/215-702 • Vasútállomás - 0265/208-888 • Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás - 0265/254-625 • Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 • Nemzetközi halottszállítás - 0744-282-710
• Rendőrség - 0265/202-305	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/236-284
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás - 0265/215-119
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865 - 0265/263-865 - 0745-606-215 - 0745-606-269 - 0758-047-604 • Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthon gondozó szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110	• Máltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.
• Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312-436 - 0265/250-120 - 0265/263-351	
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	
• Marmed - 0265/250-344	
• Marmed járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658 - 0729-024-380 - 0751-114-307	
Labor e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro	
• Dora Optics - 0733-553-976	
• Dora Medicals - 0265/212-971	
• Radiológia, echográfia - 0265/222-446	
• Dr. Jeremiás István	

A Dicsősémmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály közleménye

Az adó- és pénzügyi osztály **2023. szeptember 19-én 12 órai kezdettel** a Köztársaság utca 30. szám alatti székhelyén **nyilvános árverést szervez**

az alábbi ingó javak értékesítésére:

1. Husmann típusú fadaráló gép, 2003-as gyártmány, kikiáltási ár: 33.000 lej;
2. fal- és betoncsiszoló gép, kikiáltási ár: 559 lej;
3. 1400 W-os ipari porelszívó, kikiáltási ár: 425 lej;
4. lapvibrátor, kikiáltási ár: 1294 lej;
5. forgó lézeres vízmérték, kikiáltási ár: 1321 lej;
6. betonvibrátor és lándzsák, kikiáltási ár: 227 lej;
7. bontókalapács, kikiáltási ár: 733 lej;
8. ütvefűrő, kikiáltási ár: 559 lej;
9. elektromos keverő, kikiáltási ár: 295 lej;
10. automata gép padlóborítások összeolvasztására, kikiáltási ár: 5899 lej;
11. meleg levegőt fűvő gép, kikiáltási ár: 267 lej;
12. külső fém csőállványzat, kikiáltási ár: 10.732 lej;
13. összehajtható moduláris állványzat, kikiáltási ár: 1621 lej;
14. falhoronymaró, kikiáltási ár: 574 lej;
15. precíziós körfűrész, kikiáltási ár: 295 lej;
16. áramfejlesztő, kikiáltási ár: 4.679 lej;
17. hegesztőgép, kikiáltási ár: 507 lej;
18. gázos forrasztókészülék, kikiáltási ár: 827 lej;
19. elektromos kővágó fűrész, kikiáltási ár: 665 lej;
20. vízszintes csiszológép, kikiáltási ár: 438 lej;
21. lézeres vízmérték, kikiáltási ár: 421 lej;
22. 26 l-es porszívó, kikiáltási ár: 463 lej;
23. meleglevegő-befűvő, kikiáltási ár: 451 lej;
24. ragasztópisztoly, kikiáltási ár: 94 lej;
25. meleglevegő-kompresszor, kikiáltási ár: 91 lej;
26. 2004-es Renault Mégane Scenic, kikiáltási ár: 2690 lej;
27. 2004-es Opel Zafira, kikiáltási ár: 2690 lej;
28. NB Lenovo i3 laptop, kikiáltási ár: 829 lej;
29. 2006-os Opel Astra Wagon, kikiáltási ár: 6598 lej;
30. 2006-os Renault Megane, kikiáltási ár: 5154 lej;
31. 2003-as Opel Astra Caravan, kikiáltási ár: 2722 lej.

Az árak nem tartalmazzák a héát.

A pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i) pontjánál szereplő előírások értelmében felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a meghirdetett ingóságokra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés időpontja előtt.

A fent említett jogszabály 250. cikkelye 4. bekezdésének j) pontja, valamint 7. bekezdése értelmében a liciten való részvételhez az ajánlattevők legalább egy nappal az árverést megelőzően nyújtják be a következő iratokat: a vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Dicsősémmártoni Kincstárba az IBAN RO02TREZ479506701XXXXXX számlára kell átutalni, címzett a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal, Dicsősémmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály, adószám 4322696 –, vagy banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-át kitevő összegről, az ajánlattevőt képviselő személy nevére meghatalmazást, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonosságát igazoló irat másolatát, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen. Az árverésről szóló közlemény kifüggesztésének időpontja: 2023. szeptember 8. A közleményt kifüggesztik a Dicsősémmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Dicsősémmárton Polgármesteri Hivatalában, valamint megjelenik a Közpénzügyi Minisztérium weboldalán is.

Bővebb felvilágosítás a székhelyen, az adóbegyűjtő és végrehajtói irodában (Sandor Ioan ellenőr) vagy a 0265/443-312-es telefonszámon.

Kaiser Adriana osztályvezető

A Segesvári Adó- és Pénzügyi Osztály közleménye ingóság eladásáról

2023. szeptember 20-án 12 órakor Segesváron, az Adó- és Pénzügyi Hivatal székhelyén, az 1918. December 1. út 37–39. sz. alatt – a 2023. szeptember 5-i 8090 MURENI eladási hirdetés alapján –

árverésen eladásra kerül

az EACS 11535496948 számú tehervagon. Kikiáltási ára 34.637 lej, hűa (TVA) nélkül, első árverés.

Bővebb felvilágosításért keresse fel az ANAF weboldalát, székhelyünket, vagy hívjon a 0365-424-428-as telefonszámon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-1)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-1)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (20328-1)

FÜLÖP FERENC magánvállalkozó, 30 éves tapasztalattal, SÍRKERETEZÉSI MUNKÁLATOKAT VÁLLAL GARANCIÁVAL mozaikból, gránitból. Más szolgáltatások: sírlefedés, betűvésés, régi sírhelyek felújítása és tisztítása. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (20338)

Közlemény

A többségi állami tőkével rendelkező gazdasági társaságok által 2023.07.31-ig felhalmozott hátralékok elemzése

Az Adó- és Pénzügyi Hivatal által kezelt adatbázisokból kinyert információk szerint az 1718 többségi állami tőkével rendelkező gazdasági társaság közül 910-nek 19,8 milliárd lej értékű adóhátraléka van, amelyből 13,5 milliárd lej (68,11%) olyan hátralék, amelyet nem lehet behajtani, mert az adóeljárás törvénykönyv alkalmazását felfüggesztő jogi rendelkezések hatálya alá tartozik (pl. fizetéseképtelenségi törvény, bírósági határozatok, különleges közigazgatási eljárások stb.).

Az összesen 13,5 milliárd lejes összegből a legnagyobb arányt a fizetéseképtelenség megelőzéséről és a fizetéseképtelenségi eljárásokról szóló, módosított és kiegészített 2014/85. számú törvény rendelkezéseinek hatálya alá tartozó gazdasági társaságok hátralékai teszik ki, 11,9 milliárd értékben, ami 88,1%-ot jelent, amire az illetékes adóügyi egységek nem alkalmazhatnak végrehajtási intézkedéseket.

A három legnagyobb hátralékot felhalmozott adófizető:

– HUILEI RT. országos vállalat 5,2 milliárd lej adóhátralékkal, 2015.04.28. óta fizetéseképtelen;

– CFR Marfă országos vasúti teherszállító vállalat, 2,2 milliárd lej összegű adóhátralékkal;

– Hunedoara Rt. energetikai komplexum, 1,8 milliárd lej adóhátralékkal, 2019.11.14. óta fizetéseképtelen.

A három vállalat 9,2 milliárd lej adóhátralékot halmozott fel (a 19,8 milliárd lejes teljes összeg közel felét), de működésük gazdasági és társadalmi jelentősége országos szinten nyilvánvaló.

Hangsúlyozni kell, hogy az Adó- és Pénzügyi Hivatal egységesen, megkülönböztetés nélkül alkalmazza az adóeljárás törvénykönyv jogi végrehajtási intézkedéseit, akár az Országos Pénzügyi Információs Központ egysége által végzett tömeges számítógépesített idézési vagy banki lefoglalási eljárásokon keresztül, akár az összes kezelt adózói kategóriával kötendő, részletfizetésre vagy a fennálló adótartozások átstrukturálására vonatkozó megállapodások végrehajtása révén, függetlenül a részvénytőke jellegétől.

A kommunikációs, közkapcsolati és sajtóosztály

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 14 ár beltelek Nyárádszentimrén, beton alapú, parkettes téglaházzal – két szoba, kamra, nyári konyha, gabonás, fásszín, konyhakert és gyümölcsös. Tel. 0265/262-537, 14 óra után. (20457-1)

ELADÓ törökbúza nagyobb mennyiségben, hallókészülék, két hold erdő. Kiadó veteményeskert megmunkálásra. Tel. 0265/314-488. (20390)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (20548-1)

VESZEK régi festményeket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (-1)

ELADÓ 80 literes villanybojler. Irányár: 500 lej. Tel. 0754-816-158. (20644-1)

ELADÓ ruhásszekrény vitrinnel, kihúzható asztal 4 székkal, 12 személyes, kihúzható kanapé jó állapotban, varrottas asztalterítő, párnahuzat, két vadonatúj perzsaszőnyeg, Ileana varrógép. Tel. 0749-753-070. (20659-1)

LAKÁS

ELADÓ háromszobás tömbházlakás az Unirii negyedben, ára 78.000 euró. Tel. 0741-224-592. (20528-1)

ELADÓ kétszobás tömbházlakás a Meggyesfalvi negyedben, kilencedik emeleten. 55.000 euró. Tel. 0770-320-208. (20634-1)

ELADÓ magánház a Milcovului u. 2. szám alatt. Tel. 0770-526-624. (20660-1)

KIADÓ 4 szobás tömbházlakás a Kövesdombon hosszú távra, csendes helyen, zöldövezet, parkoló, játszótér. Teljesen felszerelt, lakható állapotban, felújítva. Elérhetőség a 0745-428-994-es telefonszámon naponta 10-22 óra között. (20646-1)

ELADÓ tizemeletes tömbházban egy első emeleti, háromszoba-összkomfortos, teraszos tömbházlakás a Ciucaș utcában, a Kövesdombon. A tömbházlakáshoz pince is tartozik. Tel. 0754-357-873. (20648-1)

KIADÓ közel az orvosi egyetemhez magánház egyedül az udvaron, berendezve, központi fűtéssel, egy-szoba-összkomfort, a volt November 7. negyedben. Tel. 0744-868-976. (20661-1)

TÁRSKERESÉS

166 cm magas, 60 kg-os, 53 éves férfi megismerkedne egy hölgygel hosszú távú kapcsolat céljából. Tel. 0758-920-701. (20616-1)

MINDENFÉLE

KÚTYÚRÚKET árulunk és kútászt vállalunk. Tel. 0765-385-595. (20605)

IDŐS HÖLGY mellé gondozónőt keresünk. Tel. 0365/428-514. (20623-1)

IDŐS NÉNI gondozását vállalom. Tel. 0751-504-271. (20631-1)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (20582-1)

TERMOPÁN ajtókat, ablakok javítása, szűnyoghálókat, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (20527)

TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást és bármilyen munkát, takarítást stb. Tel. 0747-508-707. (20554)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, Csaba. (20408)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, István. (20408)

SZAKEMBER vállal bádógosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, vaskapuhegesztést, kerítéskészítést. Mindenféle anyagunk van raktáron. Tel. 0734-938-711, István. (20409)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb javítást, külső-belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0720-313-818. (20421-1)

TAPASZTALT szakember vállal tetőjavítást, szigetelést, meszelést, kerítéskészítést, járólappal lerakást. Tel. 0759-653-510, András. (20464)

„Gyászol az ég, ha nincs fénylő csillaga, gyászol a szív, ha a remény elhagyja. Reményünk csillagát fedi a sírhalom, emlékéit őrzi a családi fájdalom.”

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 9-én a legdrágább férjre, édesapára, nagyapára, apósra és testvérré, a székelykálai születésű

KISS MIHÁLY

volt marosvásárhelyi lakosra halálának 3. évfordulóján. Emléke szívünkben örökké élni fog. Nyugodjál békében, drága TATA!

Szerető családja. (20638-1)

DÁNIEL ROZÁLIA (Dudus, Duci) (1936–2022) emlékére

2022 őszén, hosszas, sok szenvedés után távozott az örökkévalóságba.

Marosvásárhelyen született, a Bolyai líceum sporttagozatán végzett, tevékeny tagja volt a Maros Művészegyüttesnek.

A Közélelmezési Vállalatnál gyakorolta hivatását, ahol kivívta a kollégák és minden ember elismerését, az ünnepi rendezvények, előadások „lelke” volt.

Nagyra becsülte, tisztelte a családja, a szomszédai, szava sokat nyomott a latban.

Nyugodj békében, te fénylélék!

István. (20662)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, anyós, testvér, rokon és jó szomszéd,

NAGY ERZSÉBET

2023. szeptember 5-én, életének 62. évében, méltósággal viselt hosszú betegség után csendesesen megpihent.

Drága halottunkat 2023. szeptember 8-án, pénteken 14 órakor helyezük örök nyugalomra unitárius szertartás szerint a marosvásárhelyi református temetőben.

A gyászoló család. (20651)

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20474-1)

TETŐFELÚJÍTÁST, ács- és bádógosmunkát, régi házak külső-belső felújítását vállaljuk. Tel. 0749-481-384. (20649-1)

BEINDULT a nyárádszeredai gyümölcsprés. Marosvásárhelyről a szállítást ingyen megoldjuk. Várjuk szeretettel. Tel. 0740-310-168. (20657-1)

TAKARÍTÁST vállalok. Tel. 0757-164-713. (20658)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel és kegyelettel emlékezünk és emlékeztetünk szeptember 8-án NAGY ÁRPÁD LÁSZLÓRA halálának 11. évfordulóján. Emlékét, szeretetét mélyen a lelkünkben őrizzük. Nyugodj békében, drága Tata! Szeretteid. (20618-1)

Kegyelettel emlékezem szeptember 7-én a drága jó édesanyára, nagymamára és dédire, SZŐCS MÁRTONNÉ-RA szül. BIRÓ TERÉZ halálának 30. évfordulóján. Nyugodjon békében! Fia, Marci. (sz.-1)

Minden évben eljön egy nap, amely szívünkben csak fájó emléket hagy. Könnyes az út, mely a sírhoz vezet, a Jóisten örködjön pihenésed felett.

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 10-én a drága jó gyermekre, testvérré és sógorra, SIMON LÁSZLÓRA halálának első évfordulóján. Emlékét fájó szívvel és szeretettel őrzi bánatos édesanyja, húga és sógora. (20653)

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 10-én a szászrégeni TAKÁCS LÁSZLÓRA halálának második évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi felesége és összes szerettei. (mp.-1)

Sente Vajk
LEGÉNYBÚCSÚ
vígjáték

FRANZOL Management

A színdarab előadását az Arany Kotta Szerzői ügynökség engedélyezte

LEGÉNYBÚCSÚ – vígjáték két felvonásban – a Franzol Management szervezésében
szeptember 10-én, vasárnap 19 órától a Kultúrpalotában.
A jegyeket a Kultúrpalota jegypénztárában és az eventim.ro oldalon lehet megvásárolni,
áruk a páholyokban és a terem első soraiban 70, hátrább 60 lej.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
Spața
Marosșék

Marosvásárhely 88.0
Ségesvár 104.3
Szászrégen 94.7
Szováta 102.0

médiatér

ÉTV HÍR-ÉS MŰSOR-TELEVÍZIÓ

ÜZENET SZERETETTEL

Béres Ildikóval és Barabási Tivadarral

VASÁRNAP 13:30-TÓL

Tanuljon
angolul és németül
a **CALEPINUS
NOVUSNÁL!**

Egyéni és csoportos tanfolyamok
középiskolásoknak és felnőtteknek.
Érdeklődni a **0265-248-633,**
0744-381-006 telefonszámon.

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel szeptemberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

Marosvásárhelyi Kutymenhely

INGYENES STERILIZÁLÁSI KAMPÁNY
A gazdás és gazdátlan kutyák és macskák számára

A Városi Kertészet a Városi Kutymenhelyen keresztül ingyenes sterilizálási kampányt hirdet Marosvásárhelyen, a gazdával rendelkező és gazdátlan kutyák és macskák számára.

A kampányra a **Prut utca 24.** szám alatt található **kutymenhely rendelőjében** kerül sor.

Időpontot a **0725-609.434**-es telefonszámon lehet kérni, hétfőtől péntekig, **8:00 és 15:00** óra között.

Primeria municipiului Târgu Mureș Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal

Marosvásárhelyi Rádió Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN,
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a **DIGI** hálózatban